

การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
SUPPLY CHAIN MANAGEMENT ON ONE TAMBOL ONE PRODUCT
CASE STUDY : AMPHUR MUANG NAKHONNAYOK PROVINCE

ดำรงศักดิ์ หนองขอม
DAMRONGSAK NHONGKHOM

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ชื่อหัวข้อการศึกษา

การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ใน
จังหวัดนครนายก

SUPPLY CHAIN MANAGEMENT ON ONE TAMBOL ONE
PRODUCT OF NAKHONNAYOK PROVINCE

นักศึกษา

ดำรงศักดิ์ หนองขอม รหัสประจำตัวนักศึกษา 50502788

หลักสูตร

การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน

คณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.พงศ์ หรดาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Handwritten signature

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. นิตินัย ตันพานิช)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน 4 พ.ศ. 2552 พ.ศ.....

คณะกรรมการการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

Handwritten signature

ประธานกรรมการ

(ดร.อมร อังสุวรรณ)

Handwritten signature

กรรมการ

ACC NO..... T153754

DATE RECEIVED..... 5-9 พ.ศ. 2552

CALL NO.

(รศ.ดร.พงศ์ หรดาล)

Handwritten signature

กรรมการ

()

ชื่อเรื่องการค้นคว้าอิสระ	การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ใน อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
นักศึกษา	นายดำรงศักดิ์ หนองหอม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รศ.ดร.พงษ์ หรดาล
หลักสูตร	การจัดการมหาบัณฑิต สาขาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน
คณะวิชา	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทของผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t- test และ F-test

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 38 ปีขึ้นไป รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี ซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และมีประสบการณ์การทำงานส่วนตัวต่ำกว่า 10 ปี รองลงมาผ่านการทำงานมา 10-15 ปี มีแรงงานน้อยกว่า 10 คน และรองลงมามีแรงงานระหว่าง 11-20 คน ทำธุรกิจประเภทอาหาร และรองลงมาในกลุ่มเครื่องใช้

2. กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก มีการปฏิบัติจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติรายด้าน พบว่า ด้านสินค้าคงคลัง ข้อที่มีระดับปฏิบัติมากคะแนนสูงสุดคือ มีการควบคุมปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ ด้านการขนส่ง คือ มีการติดตาม และประเมินผล การให้บริการของขนส่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ได้รับการสนับสนุนของภาครัฐ/การส่งเสริมการดำเนินงานจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ให้กับแรงงาน การลดหย่อน/ละเว้นภาษี การให้เงินทุนกู้ยืม) และด้านสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีคะแนนมากที่สุด คือ มีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.พงศ์ หวดาล อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้โอกาสในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณดร.อมร ณัฐสุวรรณ ผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นของการศึกษาค้นคว้าอิสระ พร้อมทั้งคำแนะนำในขั้นตอนของการปรับปรุงโครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าพัฒนาชุมชนจังหวัดและอำเภอ หัวหน้ากลุ่ม/ผู้แทนกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลที่เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การดูแล สนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง พร้อมทั้งให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณบรรณาธิการฝ่ายข่าวทุกท่านที่ได้สละเวลาให้มาร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ประจำบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ MM. รุ่น 04 ทุกคน ที่ได้คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้กันและกันมาโดยตลอด และทำให้การศึกษานี้ในระดับปริญญาโทนี้เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข สนุกสนานและเหตุการณ์ที่ประทับใจน่าจดจำ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประสบการณ์ที่ทำให้ผู้เขียนได้เรียนรู้ถึงความหมายของคำว่ามิตรภาพที่แท้จริง

ดำรงศักดิ์ หนองหอม

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	V
สารบัญภาพ	VI
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
กรอบแนวคิดในการศึกษา	2
สมมติฐานในการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครนายก	5
โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	8
การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	15
กลยุทธ์ด้านการแข่งขัน	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือในการวิจัย	34
วิธีการสร้างเครื่องมือ	34
การรวบรวมข้อมูล	34
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	34

4	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย	43
	อภิปรายผล	44
	ข้อเสนอแนะ	45
	บรรณานุกรม	40
	ภาคผนวก	42
	ประวัติผู้ศึกษา	53

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกในกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	27
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวม เป็นรายด้าน	29
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ด้านสินค้าคงคลัง	29
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ด้านการขนส่ง	31
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	32
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ด้านข้อมูลสารสนเทศ	34
7	การเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน	35

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
1 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์	9
2 ต้นแบบแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของธุรกิจไทย	14
3 ภาพแสดงการรวมตัวของห่วงโซ่อุปทาน	16
4 การปรับองค์กรตามกลยุทธ์ในการแข่งขัน	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) เป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์สมัยใหม่ที่สามารถช่วยในการลดต้นทุนและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคทางด้านการบริหารการดำเนินงานและเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย เพื่อให้ทันต่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน การจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นการดำเนินงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบไปจนถึงผู้บริโภคขั้นสุดท้าย ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ระหว่างกันและเป็นการพัฒนาเชิงการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจในการประสานงาน การดำเนินธุรกรรม การตัดสินใจ การสร้างสิ่งจูงใจที่เอื้อประโยชน์ และเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2547 : www.thailandexport.com)

เนื่องจากการจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นกลยุทธ์ที่มีบทบาทอย่างมากในปัจจุบันที่ช่วยให้ธุรกิจสามารถแข่งขันกับโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจมากมายทั้งในประเทศต่างประเทศ ธุรกิจที่มุ่งหวังผลกำไรและธุรกิจที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรต่างมุ่งให้ความสนใจต่อการจัดการห่วงโซ่อุปทาน และมีการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังที่จะให้ธุรกิจของตนยืนหยัดอยู่ได้ต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง สภาพการแข่งขันที่รุนแรง เพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าประโยชน์โดยรวมที่ได้รับจากการจัดการห่วงโซ่อุปทานครอบคลุมทั้งในด้านความเร็วของการตอบสนองความต้องการของลูกค้า คุณภาพของสินค้าและบริการเป็นที่น่าพึงพอใจสามารถลดต้นทุนของสินค้าได้ต่ำลงและตั้งราคาได้ต่ำกว่าคู่แข่ง ตลอดจนการบริการเพื่อสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในตัวลูกค้าด้วยการทำงานเป็นทีม จึงเห็นได้ว่าการจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นการจัดการที่ช่วยในการผลักดันธุรกิจ หรือองค์กรให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ และเมื่อได้มีการปฏิบัติโดยรวมทั้งสายห่วงโซ่อุปทานการแข่งขันก็จะเป็นในลักษณะของการแข่งขันกันระหว่างสายของห่วงโซ่อุปทานแทนการแข่งขันระหว่างองค์กรหรือระหว่างบริษัทเท่านั้น

ในปัจจุบันผู้บริหารของประเทศไทยได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับตัวและผลักดันให้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประเทศที่ความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นอีกโครงการหนึ่งที่อยู่ในแผนการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยมุ่งหวังให้ชุมชน

สามารถสร้างรายได้ในระยะยาวและพยายามผลักดันสินค้าของหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก แต่ในปัจจุบัน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ยังมีการจัดการแบบเรียบง่ายตามความรู้ความสามารถของกลุ่ม ซึ่งยังไม่อยู่ในระดับที่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งอื่นได้อีกหลายผลิตภัณฑ์ยังไม่สามารถนำออกไปสู่ตลาดระดับประเทศและระดับโลกได้ เพราะลูกค้าส่วนใหญ่ยังไม่มีความมั่นใจในคุณภาพของผลิตภัณฑ์ รวมถึงความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้ผลิต ที่ยังขาดการพัฒนาด้านการจัดการอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานที่ดีพอ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานจากกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และเนื่องจากกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นกลุ่มที่ผลิตผลิตภัณฑ์ในระดับท้องถิ่นสู่ชุมชนที่มีขนาดเล็ก ในกรณีศึกษานี้จึงมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการจัดการด้านสินค้าคงคลัง, ด้านการขนส่ง, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้เข้าใจถึงการจัดการการดำเนินงานของทางกลุ่ม ตลอดจนทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของทางกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน เพื่อนำผลที่ศึกษานี้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการเสนอแนะปรับปรุงให้กับหน่วยงานของทางภาครัฐและต่อกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดนครนายกเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

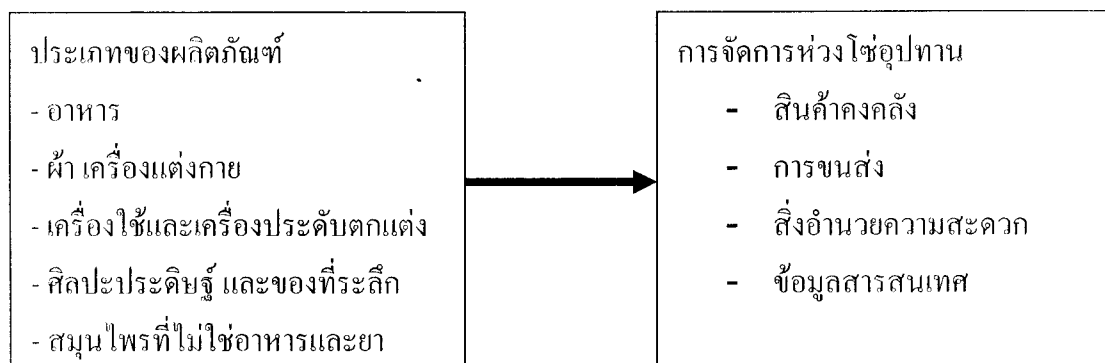
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในอำเภอเมืองจังหวัดนครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทของผลิตภัณฑ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวน 67 คน จากบัญชีของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2552 – วันที่ 27 มีนาคม 2552
3. พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
4. ตัวแปรในการศึกษา คือ
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของผลิตภัณฑ์
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเข้าใจถึงการจัดการการดำเนินงานของทางกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
2. เพื่อทราบผลของการเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของทางกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทของผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน
3. เพื่อนำผลที่ศึกษาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการเสนอแนะปรับปรุงให้กับหน่วยงานของทางภาครัฐและต่อกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดนครนายก
4. เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนากิจการดำเนินงานไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

นิยามศัพท์

องค์กร หมายถึง บริษัท/ธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจทั้งที่มุ่งหวังผลกำไร และมีได้มุ่งหวังกำไร

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สินค้าที่องค์กร/บริษัท/ธุรกิจ/ผู้ประกอบการ ได้ดำเนินการผลิต/ขาย เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า

ผู้ประกอบการ หมายถึง กลุ่ม/บุคคลที่ดำเนินการผลิตเพื่อจำหน่ายสินค้ากลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambol One Product : OTOP) หมายถึง สินค้า/บริการที่ผลิตจากชุมชนท้องถิ่น ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อสร้าง

ชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีจุดเด่น และมีมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย

ประเภทของผลิตภัณฑ์ หมายถึง กลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่แบ่งแยกออกเป็น 6 กลุ่ม ตามการจำแนกของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วย ประเภทอาหาร ประเภทเครื่องดื่มน้ำ ประเภทผ้า ประเภทเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่ง ประเภทศิลปประติมากรรมและของที่ระลึก ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร และยา

ระดับคุณภาพ หมายถึง สินค้าที่ถูกจัดระดับจากการคัดสรรของคณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในระดับจังหวัด/ภูมิภาค เพื่อส่งต่อไปให้คณะกรรมการประกวดและจัดงาน OTOP Product Champion ในระดับประเทศ เพื่อคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย สำหรับส่งออกไป เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดสรรพิจารณาถึงข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านตำนานของผลิตภัณฑ์ และด้านความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนหลักเกณฑ์เฉพาะกลุ่มผลิตภัณฑ์ และนำผลการคัดสรรมาแบ่งระดับของสินค้า โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 ดาว ได้คะแนนตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป

ระดับ 4 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 70 - 89 คะแนน

ระดับ 3 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 50 - 69 คะแนน

ระดับ 2 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 30 - 49 คะแนน

ระดับ 1 ดาว ได้คะแนนระหว่าง 30 คะแนน

หัวหน้ากลุ่ม หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งเป็นผู้นำของกลุ่มหรือตัวแทนของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่มีบทบาทหรือทราบถึงการจัดการภายในของกลุ่มเป็นอย่างดี

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดนครนายก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครนายก
- 2.2 โครงการกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- 2.3 การจัดการห่วงโซ่อุปทาน
- 2.4 กลยุทธ์การแข่งขัน
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครนายก

“เมืองในพื้นที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย ธรรมชาติ ปราศจากมลพิษ”

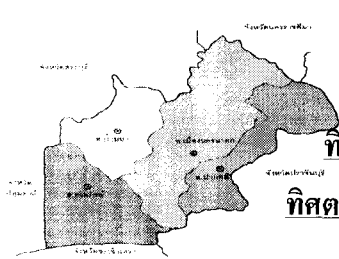
ความเป็นมา

นครนายกเป็นจังหวัดในภาคกลางสันนิษฐานว่าเคยเป็นเมืองสมัยทวารวดี มีหลักฐานแนวกำแพงเนินดินและสันคูอยู่ที่ตำบลดงละคร อำเภอเมืองนครนายก ต่อมาปรากฏหลักฐานในสมัยอยุธยาว่าเป็นเมืองหน้าด่านทางทิศตะวันออกในสมัยพระเจ้าอู่ทอง ในปี พ.ศ.2437 รัชกาล ที่ 5 ทรงจัดลักษณะการปกครองโดยแบ่งเป็น มณฑล นครนายกถูกยุบรวมเข้ากับมณฑลปราจีนบุรี เมื่อปี พ.ศ.2445 ทรงเลิกธรรมเนียมการมีเจ้าครองเมือง และให้มีตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดแทน ในช่วง พ.ศ.2485-2489 นครนายกได้ถูกยุบรวมเข้ากับจังหวัดปราจีนบุรี ยกเว้นอำเภอบ้านนาบูรรวมกับจังหวัดสระบุรี หลังจากนั้นจึงแยกเป็นจังหวัดอิสระ

จังหวัดนครนายกเดิมชื่อบ้านนา เล่ากันว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาดินแดนของนครนายกเป็นป่ารกชัฏ เป็นที่ดอนทำนา หรือทำการเพาะปลูกไม่ค่อยได้ผล มีไข้ป่าชุกชุมผู้คนจึงพากันอพยพไปอยู่ที่อื่นจนกลายเป็นเมืองร้าง ต่อมาพระมหากษัตริย์ทรงทราบความเดือดร้อนของชาวเมือง จึงโปรดให้ยกเลิกภาษีค่านา เพื่อจูงใจให้ชาวเมืองอยู่ที่เดิม และทำให้มีคนอพยพมาอยู่เพิ่มมากขึ้น จนเป็นชุมชนใหญ่ เมืองนี้จึงมีชื่อเรียกติดปากว่า “เมืองนา-ยก” และกลายเป็น “นครนายก” จนถึงปัจจุบัน

ที่ตั้ง ขนาด และ อาณาเขต

นครนายก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก มีระยะทางจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 305 เลียบคลอง รังสิตผ่านอำเภอองครักษ์ ระยะทาง 105 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 2,122 ตร.กม.หรือ ประมาณ 1,326,250 ไร่ มีอาณาเขตติดจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จ.สระบุรี และ จ.นครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจ.นครราชสีมา และ จ.ปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดกับ จ.ฉะเชิงเทรา และ จ.ปราจีนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จ.ปทุมธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบ ทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก และอำเภอปากพลี ส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ซึ่งมีเทือกเขาติดต่อกับเทือกเขาแดงพญาเย็น ยอดเขาสูงที่สุดคือ ยอดเขาเขียว สูงจากระดับน้ำทะเล 1,351 เมตร

ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้ เป็นที่ราบกว้างใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เรียกว่า “ที่ราบกรุงเทพ” ลักษณะดินเป็นดินปนทรายและดินเหนียวเหมาะแก่การ ทำนา ทำสวนผลไม้ และการอยู่อาศัย

(หมายเหตุ : นครนายกไม่มีสถานีอุตุนิยมวิทยาจึงใช้ข้อมูลจากสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดปราจีนบุรี)

พื้นที่ป่าไม้ การเกษตร และชลประทาน

มีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 421,182 ไร่ (หรือร้อยละ 31.76 ของพื้นที่จังหวัด) อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 340,575 ไร่ (หรือ ร้อยละ 80.86 ของพื้นที่ป่าไม้) มีพื้นที่เกษตรกรรม 775,091 ไร่ พื้นที่ชลประทาน 646,970 ไร่ (หรือร้อยละ 83 ของพื้นที่เกษตรกรรม) มีพื้นที่ดินเปรี้ยว 554,091 ไร่ (หรือร้อยละ 62 ของพื้นที่เกษตรกรรม) และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม 1,514 ไร่

เขตการปกครอง และจำนวนประชากร

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 อำเภอได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอปากพลี อำเภอบ้านนา และอำเภอองครักษ์ ประกอบด้วย 41 ตำบล 408 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วน

จังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 4 แห่ง และ องค์การบริหารส่วนตำบล 40 แห่ง มีประชากรจำนวน 250,003 คน แยกเป็นชาย 123,407 คน หญิง 126,569 คน (ข้อมูลกรมการปกครอง ธันวาคม 2549)

ยุทธศาสตร์ อยู่ดี มีสุข

จังหวัดนครนายก ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้หลักคุณธรรมกำกับการพัฒนาเศรษฐกิจในระบบตลาดเสรี เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เศรษฐกิจระบบตลาด และเศรษฐกิจส่วนรวม ภายใต้กรอบความยั่งยืนและความพอดี เน้นการสร้างคามเข้มแข็งของทุกชุมชน ท้องถิ่น และประชาคม โดยในปีงบประมาณ 2550 มีแผนงานรวม 5 ด้าน จำนวน 968 โครงการ รวมงบประมาณ 51 ล้านบาท

1. แผนงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนและครอบครัว และการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตร และนอกภาคเกษตร ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ รวม 493 โครงการ งบประมาณ 28,367,791 บาท

2. แผนงานพัฒนาและสร้างโอกาสให้ชุมชน โดยการสนับสนุนกิจกรรมใน 3 ระดับ ตามศักยภาพของชุมชน ขั้นต้น เน้นการผลิตเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย เช่น ปลูกอินทรีฯ ผักสวนครัว ขั้นกลาง เน้นการถนอมอาหาร การแปรรูปเพื่อตลาดในชุมชน และขั้นสูง เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น/ชุมชนที่มีศักยภาพและมีคู่แข่งทางการตลาด รวม 230 โครงการ งบประมาณ 12,218,962 บาท

3. แผนงานการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของชุมชน โดยเน้นการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ดิน และป่าไม้ โดยเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ รวม 76 โครงการ งบประมาณ 5,202,278 บาท

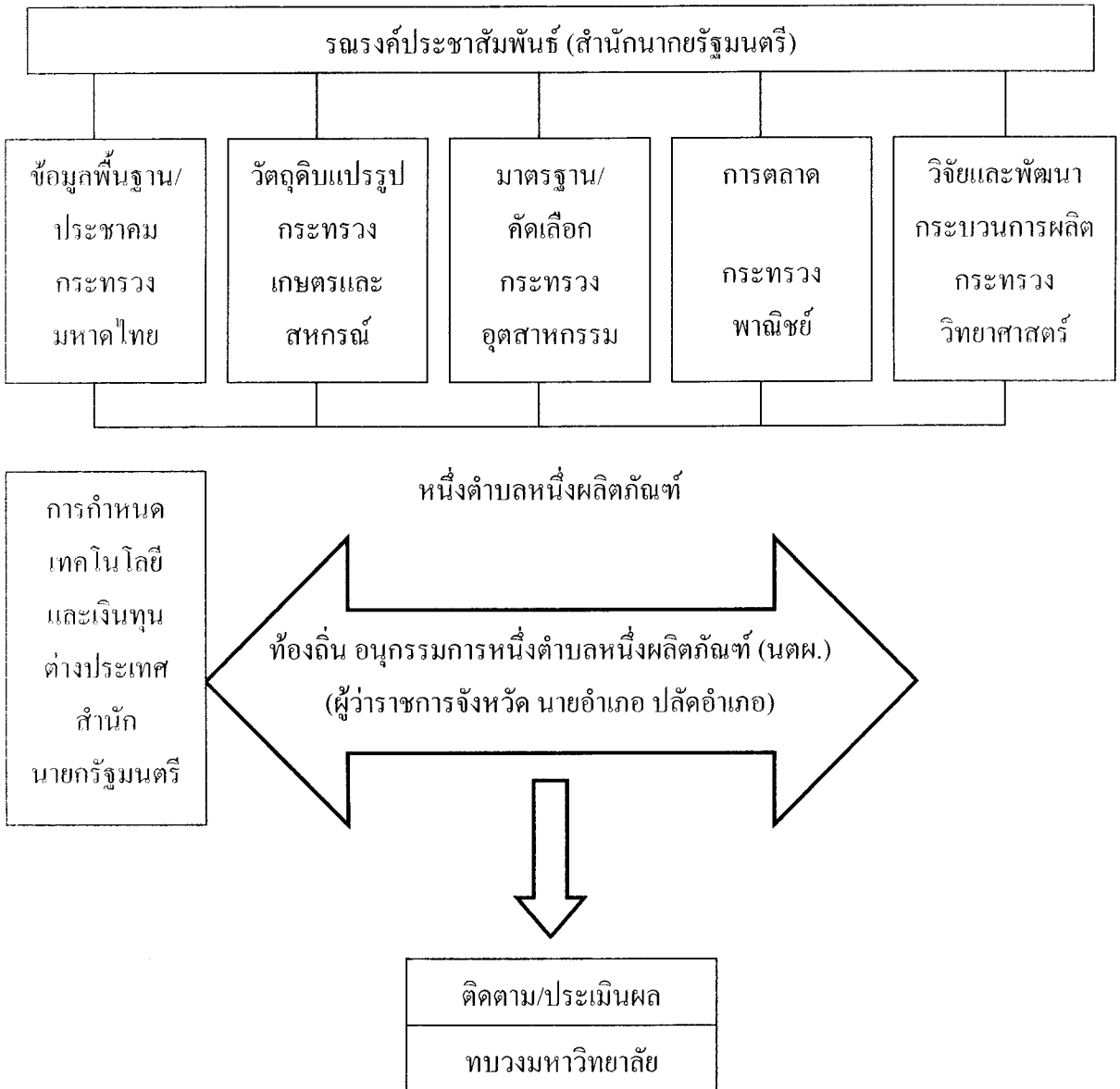
4. แผนงานการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ โดยเน้นการสงเคราะห์ในระดับครอบครัว ตามความเป็นจริงในพื้นที่อย่างทันเหตุการณ์ รวม 26 โครงการ งบประมาณ 552,250 บาท

5. แผนงานการบริการขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน ครอบคลุมทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษาการฝึกอบรมอาชีพ และการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เช่น การมาติดต่อจังหวัด/อำเภอ/หน่วยการปกครองท้องถิ่นของประชาชน รวม 143 โครงการ งบประมาณ 4,657,682 บาท

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือโอท็อป (OTOP) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยรัฐบาลในชุดการปกครองของอดีตนายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร) ซึ่งได้เน้นทางการดำเนินการมาจากโครงการของประเทศญี่ปุ่นที่มีการเริ่มที่จังหวัด โออิตะ หลังจากนั้นกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกันจัดประชุมกับผู้บริหารระดับสูงหลายฝ่าย เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดกระทรวงทุกกระทรวง และองค์กรที่เกี่ยวข้อง จนได้ข้อสรุปในการให้ออดีตนายกรัฐมนตรีลงนามในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีสำหรับโครงการนี้ ว่าด้วย คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ พ.ศ. 2544 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2544 (ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล และนิทัศน์ คณะวรรณ. 2545 : 10) ซึ่งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์นี้ เป็นโครงการที่รัฐบาลต้องการสร้างรายได้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งก่อให้เกิดการสร้างสรรค้ชุมชน ซึ่งเป็นโครงการที่ตอบสนองตามแนวทางการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยมองภาพรวมเป็นระบบ และมีเป้าหมายที่จะรักษาไว้ซึ่งการเติบโตของเศรษฐกิจไทยอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยมุ่งเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานราก โดยมีภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือด้านการคิดค้น และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการตลาด การผลิต การบริหารจัดการ และการประยุกต์เทคโนโลยีทางการผลิตให้มีคุณภาพ ตลอดจนการให้ความรู้ และการเพิ่มคุณค่าของสินค้าภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งการสนับสนุนดังกล่าวก็เพื่อที่จะมุ่งให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและต้องการของตลาดสากล โดยพยายามที่จะให้ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งตนเอง

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์นี้เป็นการทำงานที่ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบ และการสนับสนุนของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลัก ๆ คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้มี การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบกันดังภาพที่ 1 (ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล และนิทัศน์ คณะวรรณ. 2545 : 10)

ภาพประกอบที่ 1 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

จากภาพประกอบที่ 1 บทบาทของภาครัฐที่มีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน มีดังนี้ (ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล และนิตศน์ คณะวรรณ, 2545 : 11-13)

1. บทบาทและภารกิจของกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการประชาคม ค้นหาผลิตภัณฑ์และข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มคนและชุมชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับหน้าที่หลักในการส่งเสริมการผลิต จัดหา วัตถุดิบ ควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

1.2 กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่หลักในการกำหนดมาตรฐานและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์

1.3 กระทรวงพาณิชย์และภาคเอกชนจะดูแลเรื่องการส่งเสริมการตลาด การจัดจำหน่าย การกระจายสินค้า เรื่องสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า

1.4 กระทรวงวิทยาศาสตร์และภาคเอกชนเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยี การออกแบบและการบรรจุภัณฑ์

1.5 สำนักนายกรัฐมนตรีและภาคเอกชนเป็นหน่วยงานหลักในการประชาสัมพันธ์

1.6 ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามและประเมินผล

1.7 สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานหลักในการวิเทศสัมพันธ์ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและเงินทุนจากต่างประเทศ

2. บทบาทในส่วนของภูมิภาคจะมีคณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัด อำเภอ และกิ่งอำเภอ มีบทบาทดังนี้

2.1 คณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีพัฒนาการจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.2 คณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอและกิ่งอำเภอ โดยมีนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นประธาน และมีพัฒนาการอำเภอ และกิ่งอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ภารกิจหลักของหน่วยงานส่วนภูมิภาคคือ การคัดเลือกผลิตภัณฑ์เด่น ๆ ของตำบลมาเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และนอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่เกี่ยวกับการบูรณาการแผนงาน ดูแลงบประมาณของส่วนราชการในภูมิภาค โดยมีการบริหารงาน 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระดับตำบลให้ออบต.มีหน้าที่ในกระบวนการจัดเวทีประชาคม เพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์ดีเด่น

ขั้นตอนที่ 2 ระดับอำเภอและกิ่งอำเภอให้หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอและกิ่งอำเภอ มีหน้าที่ในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นของแต่ละตำบล อำเภอและกิ่งอำเภอ การบูรณาการแผนงาน และจัดสรรงบประมาณเพื่อการสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 3 ระดับจังหวัดให้หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดมีหน้าที่ในการจัดลำดับผลิตภัณฑ์ดีเด่นของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด การบูรณาการแผนงานและงบประมาณเพื่อสนับสนุน

ขั้นตอนที่ 4 คณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์กำหนดเกณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และขึ้นบัญชีเสนอคณะรัฐมนตรีให้รับทราบ

ขั้นตอนที่ 5 คณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์สนับสนุนให้เป็นไปตามนโยบาย

ยุทธศาสตร์และแผนแม่บท

กลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ได้ถูกจัดประเภทของสินค้าออกเป็น 6 กลุ่มด้วยกัน คือ (คณะอำนวยการ โครงการการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย, 2546 : 1)

1. ประเภทอาหาร หมายถึง ผลผลิตทางการเกษตรที่บริโภคสด เช่น พืชผัก ผลไม้ และผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป ทั้งอาหารแปรรูปที่พร้อมบริโภค หรืออาหารแปรรูปกึ่งสำเร็จรูป รวมถึงอาหารแปรรูปที่ใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น น้ำพริก พริกแห้ง
 2. ประเภทเครื่องดื่มน้ำ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น สุราแช่ สุรากลั่น และไม่มีแอลกอฮอล์ รวมถึงผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่พร้อมดื่ม ผลิตภัณฑ์ประเภทชาละลายและผลิตภัณฑ์ประเภทชง เช่น น้ำผลไม้ น้ำสมุนไพร ชิงผงสำเร็จรูป ชาใบหม่อน
 3. ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย หมายถึง ผ้าทอและผ้าถักจากเส้นใยธรรมชาติ หรือเส้นใยธรรมชาติผสมเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าแพรวา ผ้าถักโครเชต์ ผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อผ้า เครื่องประดับ ตกแต่งร่างกายจากวัสดุทุกประเภท เช่น ผ้าพันคอ หมวก กระเป๋า เข็มขัด สร้อยคอ ต่างหู รองเท้า
 4. ประเภทเครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องใช้สอยต่าง ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มจักรสาน ถักสาน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้งานใช้สอย เช่น ดอกไม้ประดิษฐ์ ไม้เท้า ไม้เท้า
 5. ประเภทศิลปะประติมากรรมและของที่ระลึก หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่สะท้อนวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม
 6. ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา หมายถึง ผลผลิตจากธรรมชาติที่ไม่ใช่การบริโภคและรักษาโรค เช่น เครื่องสำอางสมุนไพร สมุนไพร แชมพูสมุนไพร น้ำมันหอมระเหย
- นอกจากนี้ทางคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติได้จัดให้มีการคัดสรรสินค้าจากสุดยอดของจังหวัด ภาค และประเทศ ซึ่งมุ่งหวังเพื่อที่จะทำการพัฒนาสินค้าให้นำออกขายสู่ตลาดมากยิ่งขึ้น จากภายในแหล่งชุมชนผู้ผลิตไปสู่ภูมิภาคใกล้เคียง ไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาไปสู่ตลาดโลก เมื่อสินค้าได้มีการพัฒนาไปถึงขั้นของการสร้างตราสินค้าหรือเครื่องหมายการค้า และสินค้าได้มาตรฐานโลก จากแนวคิดดังกล่าวทางภาครัฐจึงได้กำหนดแนวทางในการคัดสรรสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ขึ้น โดยจัดทำเป็นคู่มือหลักเกณฑ์การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion) เพื่อให้คณะกรรมการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์นำไปใช้ในการคัดสรรสินค้าในแต่ละตำบลนำเสนอไปสู่อำเภอ จังหวัด และการคัดสรรในระดับภูมิภาค เพื่อนำไปสู่การคัดสรรเป็นสินค้าสุดยอดเพื่อสนับสนุนไปสู่ตลาดในระดับโลกต่อไป โดยเกณฑ์ในการคัดสรรเพื่อวัดศักยภาพของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทางหน่วยงานของภาครัฐได้มีการพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ (คณะอำนวยการ โครงการการคัดสรรสุดยอดหนึ่ง

ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. 2646, หน้า 1)

ส่วน ก. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ปัจจัยต่าง ๆ เช่น ชื่อกลุ่ม จำนวนสมาชิกกลุ่ม ประเภทผลิตภัณฑ์ สถานที่ตั้ง สถานะของกลุ่ม และจำนวนแรงงาน

ส่วน ข. หลักเกณฑ์ทั่วไป 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ แหล่งที่มาของวัตถุดิบ การขยายแรงงาน/กำลังการผลิต ช่วงระยะเวลาในการผลิต กำลังการผลิต การรักษาสีเงาผิวสัมผัสในกระบวนการผลิต ศักยภาพการผลิตจำนวนมากเพื่อจำหน่าย
2. ด้านการตลาด ได้แก่ แหล่งจำหน่ายหลักของสินค้า รายได้ในการจัดจำหน่ายสินค้า เทียบกับปีที่ผ่านมา ความต่อเนื่องของตลาด รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ เครื่องหมายและฉลาก ช่องทางการจำหน่าย การสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจของลูกค้า
3. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ที่มาของรูปแบบ สีสัมผัสของผลิตภัณฑ์ การพัฒนา รูปแบบ สีสัมผัสของผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การผลิตในรอบ 1 ปี การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ คุณภาพของบรรจุภัณฑ์
4. ด้านเรื่องราวหรือตำนานของผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เรื่องราวของตัวผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/เอกลักษณ์ของท้องถิ่น
5. ด้านความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ ระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่ม กองทุนของกลุ่ม และการบริหารจัดการองค์กร/กลุ่ม

ส่วน ค. หลักเกณฑ์เฉพาะกลุ่มผลิตภัณฑ์ เช่น ประเภทอาหาร ประเภทเครื่องดื่ม ประเภทเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่ง ประเภทศิลปะประดิษฐ์ และของที่ระลึก ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา

สินค้าที่ได้ผ่านการคัดสรรดังกล่าว จะนำมาจัดระดับตามระดับคุณภาพดังนี้

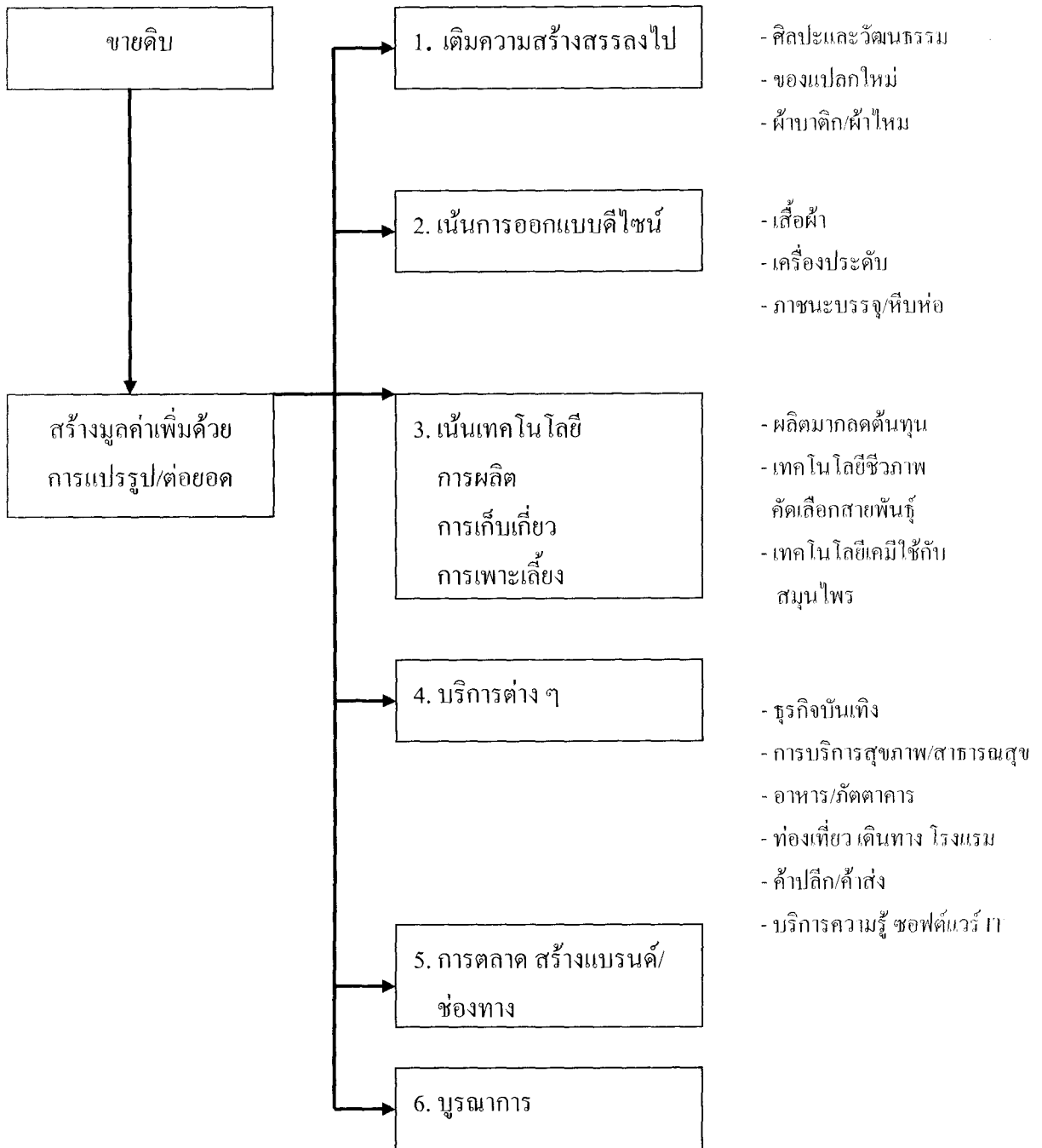
ระดับ 5 ดาว	ได้คะแนนตั้งแต่ 90 คะแนนขึ้นไป
ระดับ 4 ดาว	ได้คะแนนตั้งแต่ 70 - 89 คะแนน
ระดับ 3 ดาว	ได้คะแนนตั้งแต่ 50 - 69 คะแนน
ระดับ 2 ดาว	ได้คะแนนตั้งแต่ 30 - 49 คะแนน
ระดับ 1 ดาว	ได้คะแนนระหว่าง 30 คะแนน

หลังจากนั้นได้นำผลการคัดสรรสินค้านี้ส่งต่อให้มีการประกวดและจัดงานในระดับประเทศเพื่อคัดสรรสุดยอด หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย โดยใช้เกณฑ์การคัดสรรพิจารณาถึงความต้องการของตลาด ซึ่งการจัดระดับสินค้าในระดับประเทศแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ (คณะอำนวยการ โครงการ OTOP Product Champion. 2546, หน้า 8)

1. ระดับ A เป็นสินค้าที่สามารถส่งออกได้ทันที
2. ระดับ B เป็นสินค้าที่มีศักยภาพสูง เป็นที่ยอมรับระดับประเทศ และสามารถพัฒนาสู่สากลได้ โดยภาครัฐให้การสนับสนุน
3. ระดับ C เป็นสินค้าระดับกลาง ที่สามารถพัฒนาสู่ระดับ B ได้ด้วยการปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน/ข้อจำกัดต่าง ๆ ของสินค้า โดยภาครัฐให้การสนับสนุน
4. ระดับ D เป็นสินค้าที่มีศักยภาพต่ำ มีแนวทางการพัฒนา 2 แนวทาง คือ
 - 4.1 D1 เป็นสินค้าที่สามารถพัฒนาสู่ระดับ C ได้ โดยภาครัฐให้การสนับสนุน และมีการประเมินศักยภาพเป็นระยะ

4.2 D2 เป็นสินค้าที่ไม่สามารถพัฒนาสู่ระดับ C ได้ เนื่องจากมีจุดอ่อนมาก และขาดต่อการพัฒนา ภาครัฐอาจยกเลิกการส่งเสริมสินค้านั้น

โครงการพัฒนาสินค้าของไทยนี้ได้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับชุมชนมากกว่า 20,000 ล้านบาท ในปี 2545 และคาดว่าจะเพิ่มเป็นกว่า 40,000 ล้านบาท ในปี 2547 (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. 2545 : www.dip.go.th) ซึ่งจะเห็นได้ว่า โครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็น โครงการที่ภาครัฐได้พยายามที่จะสนับสนุนและให้การช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่นให้ได้มีรายได้เกิดขึ้น และเป็นชุมชนที่เข้มแข็งยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งการคัดสรรสินค้านี้ดังกล่าวมาถือเป็นส่วนหนึ่งที่ทางภาครัฐได้พยายามที่จะสนับสนุนให้มีการเพิ่มมูลค่าให้กับภูมิปัญญาพื้นบ้าน เพื่อให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก โดยได้ทำการแนะนำให้ชุมชนพยายามปรับปรุงสินค้าให้มีความโดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งในตลาด ซึ่งธุรกิจใด ๆ ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้นได้ จะสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่สูงขึ้น หรือขายได้มากขึ้น ดังนั้นภาครัฐจึงได้พยายามวางแนวทางในการพัฒนาดังภาพประกอบ 2 (ชูศักดิ์ เศษเกรียงไกรกุล และนิทัศน์ คณะวรรณ. 2545, หน้า 10)

ภาพประกอบที่ 2 ต้นแบบแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของธุรกิจไทย

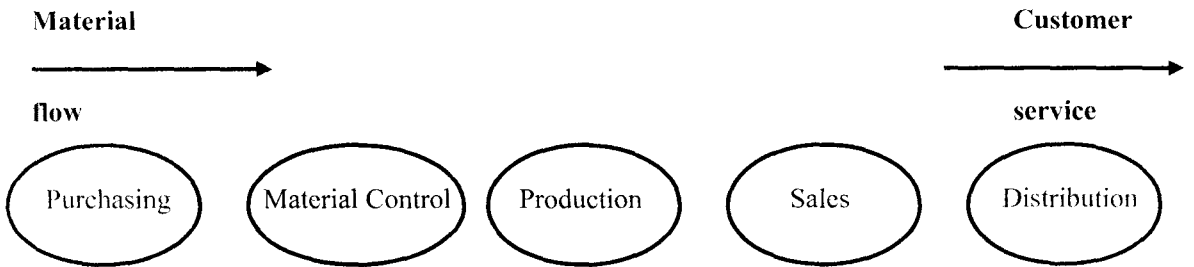
ในการผลักดันไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มนั้นทางภาครัฐได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้านด้วยกัน กลยุทธ์การจัดการทางด้านห่วงโซ่อุปทานถือเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่ทางภาครัฐได้ให้ความสนใจและได้มีการวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อที่จะหาแนวทางในการวางกลยุทธ์ในการสร้างความแตกต่างของสินค้าในการตอบสนองกลุ่มลูกค้า ตลอดจนปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตให้เร็วขึ้น ดีขึ้น มีคุณภาพที่สูงขึ้นจนสามารถลดต้นทุนให้กับตัวผู้ผลิตเองได้อีกด้วย

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

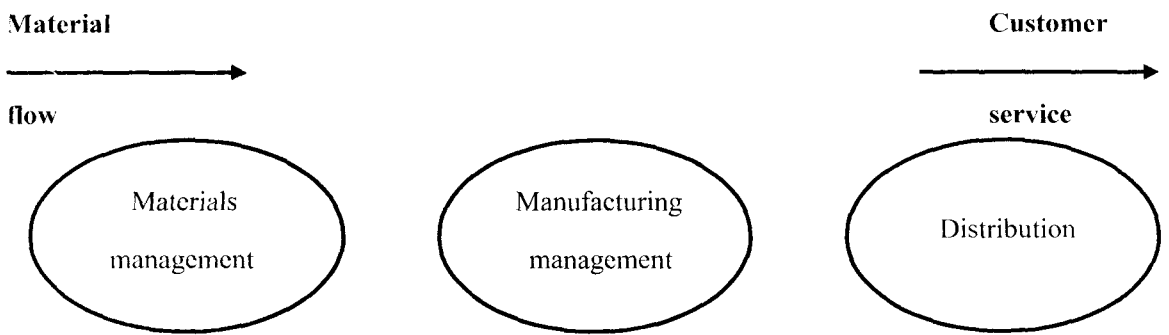
ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) จัดได้ว่าเป็นการจัดการสมัยใหม่ที่ปัจจุบันในหลายหน่วยงานองค์กรได้ให้ความสนใจที่จะศึกษารายละเอียดและนำไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจของตนเอง แต่ในปัจจุบันในไทยเองมีผู้ที่เข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งไม่มากนัก มีผู้เขียนในตำราและวารสารบทความต่าง ๆ ได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันไป ซึ่งโดยสรุปห่วงโซ่อุปทานคือ การเชื่อมโยงและติดต่อประสานงานกันระหว่างบริษัทผู้ผลิตวัตถุดิบ บริษัทผู้ทำการผลิต หรือให้บริการสินค้า บริษัทผู้ดำเนินการขนส่งให้กับลูกค้าต่าง ๆ ส่วนสำคัญของการเชื่อมโยงสายโซ่อุปทานนี้ ได้แก่ การติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลทางด้านเงินทุนและตัวสินค้า ซึ่งข้อมูลนี้อาจได้มาทั้งจากการประสานงานกันของห่วงโซ่อุปทานภายในองค์กรเอง (Internal Supply Chain) เพื่อดำเนินการตามความต้องการของลูกค้า และรวมถึงการประสานงานกันระหว่างห่วงโซ่อุปทานภายในและห่วงโซ่อุปทานภายนอกองค์กร (External Supply Chain) ไม่ว่าจะในเรื่องของการสั่งซื้อวัตถุดิบและการจัดส่งให้กับลูกค้า ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้บริหารนำมาใช้ในการตัดสินใจในการวางแผนและบริหารกิจกรรมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

การจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อมที่มีต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งอันเกิดมาจากการทำงานร่วมกันของผู้ผลิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานภายใน และห่วงโซ่อุปทานภายนอก ทั้งในส่วนของผู้ผลิต และผู้จัดส่งวัตถุดิบ รวมถึงส่วนของผู้ขนส่ง คลังสินค้า พ่อค้าคนกลาง และลูกค้า กลุ่มของบริษัทเหล่านี้จะทำงานเสมือนบริษัทเดียวกัน มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านบุคลากร กรรมวิธี เทคโนโลยี และวิธีวัดผล ผลก็คือสินค้าหรือบริการจะเกิดคุณภาพสูงสุด ต้นทุนต่ำสุด การจัดส่งไปถึงสถานที่จัดจำหน่ายด้วยความรวดเร็ว และสามารถตอบสนองความพอใจของลูกค้าได้ (บุญชัย สุทธิแหม่ม, 2545 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Fred A. Kuglin : 1998 : 108) การจัดการห่วงโซ่อุปทานมีส่วนทำให้ต้นทุนต่ำได้ด้วยกรลดค่าใช้จ่ายหลักอันเกิดจากการเก็บวัตถุดิบไว้ในหน่วยงานให้ลดน้อยลงไปได้ สามารถพิจารณาได้จากภาพประกอบด้านล่างที่แสดงให้เห็นถึงว่า เมื่อองค์กรมีการปรับตัวไปสู่การจัดการแบบห่วงโซ่อุปทานจะสามารถลดปริมาณการจัดเก็บสินค้าคงคลังในแต่ละหน่วยงานให้ลดน้อยลงไปได้ (บุญชัย สุทธิแหม่ม, 2545, หน้า 23 ; อ้างอิงมาจาก Stevens, G.C. : 1989)

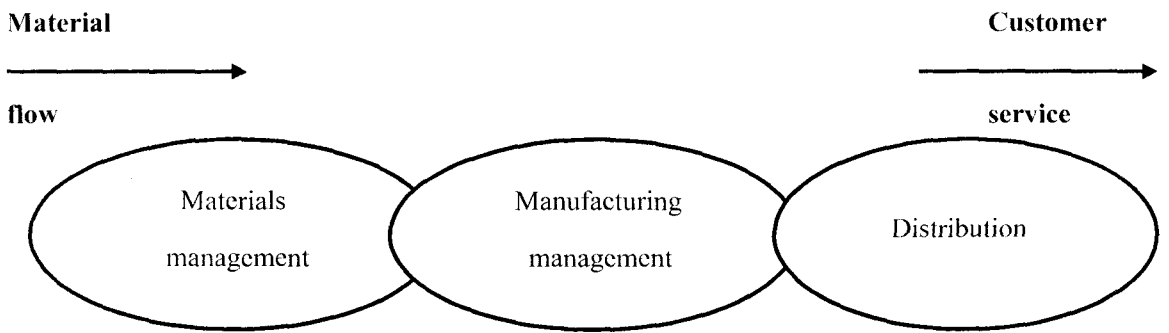
ขั้นตอนที่ 1 : พื้นฐานแบบดั้งเดิม

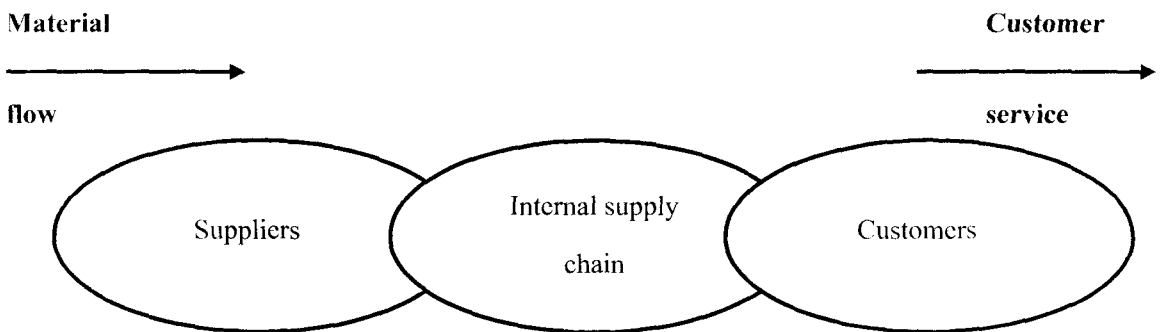
ขั้นตอนที่ 2 : การรวมหน้าที่หลักเข้าด้วยกัน

ขั้นตอนที่ 3 : การรวมกันภายในองค์กร

ขั้นตอนที่ 4 : การรวมตัวกันกับภายนอกองค์กร

ภาพประกอบที่ 3 ภาพแสดงการรวมตัวของห่วงโซ่อุปทาน

จากภาพการรวมตัวของหน่วยต่าง ๆ ในห่วงโซ่อุปทานจะเห็นว่าในแต่ละเดิมของหน่วยธุรกิจ จำเป็นต้องมีจุดในการเก็บสินค้าหลายจุดด้วยกัน แต่เมื่อเกิดการรวมตัวของธุรกิจเกิดขึ้นในวงจรมันก็จะมีจุดในการเก็บสินค้าและวัตถุดิบเพียงแค่ 2 จุด ดังขั้นตอนที่ 4 ในการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีจุดประสงค์ในการเพิ่มคุณค่าโดยรวมให้เกิดขึ้นมากที่สุดก็คือการทำให้ห่วงโซ่อุปทานทั้งสายเกิดผลกำไรมากที่สุด และจุดมุ่งหมายร่วมกันก็คือ การแข่งขันกันในธุรกิจ ซึ่งการแข่งขันที่แท้จริงในปัจจุบันไม่ใช่เป็นการแข่งขันระหว่างบริษัทต่อบริษัท แต่เป็นการแข่งขันระหว่างสายของห่วงโซ่อุปทานกับห่วงโซ่อุปทาน (บุญชัย สุทธิธรรม. 2545 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Christopher. 1992) ซึ่งการเปลี่ยนไปของธุรกิจที่ไปสู่การรวมตัวในรูปแบบของห่วงโซ่อุปทาน

สาระสำคัญพื้นฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานและประโยชน์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทานไว้ดังนี้ (บุญชัย สุทธิธรรม. 2545)

1. จะต้องมองให้ทุกหน่วยงานในห่วงโซ่อุปทานเป็นเสมือนหน่วยเดียวกัน
2. จะต้องเป็นการตัดสินใจแบบมีกลยุทธ์
3. จะต้องมองภาพของสินค้าคงคลังว่าเป็นเสมือนแหล่งสุดท้ายที่ใช้ในการแก้ไขความไม่สมดุลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ
4. ต้องยอมรับว่าการรวมระบบเข้าด้วยกันตลอดห่วงโซ่อุปทานจะเป็นอะไรที่มากกว่าการติดต่อสัมพันธ์แบบผิวเผิน
5. เปลี่ยนแปลงการทำงานแบบการทำงานตามหน้าที่ไปเป็นการทำงานตามกระบวนการ เห็นได้ว่าประโยชน์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทานมีมากแต่ธุรกิจจะประสบความสำเร็จอย่างไรขึ้นอยู่กับทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และประสิทธิภาพของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งต้องตรงกับกลยุทธ์ด้านการแข่งขันขององค์กรด้วย ตัวขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานหลัก ๆ ของห่วงโซ่อุปทานประกอบด้วย 4 ตัว คือ (วิทยา สุหฤทธดำรง. 2546 : 50)

1. สินค้าคงคลัง (Inventory)

สินค้าคงคลัง ประกอบด้วยวัตถุดิบ งานระหว่างกระบวนการ และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มีอยู่ในห่วงโซ่อุปทาน สินค้าคงคลังถือเป็นตัวขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทานที่สำคัญอย่างมาก เพราะการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการคงคลังสินค้านั้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพและความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าของห่วงโซ่อุปทาน การมีวัสดุคงคลังเป็นปริมาณมากนั้นเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายของธุรกิจ ซึ่งอาจจะมองได้ว่าเป็นการจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ แต่ในทางกลับกัน การลดปริมาณวัสดุคงคลังจะทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่จะกระทบต่อการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งการจัดการเรื่องสินค้าคงคลัง ต้องคำนึงถึงสินค้าคงคลังเพื่อความ

ปลอดภัย การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องทำเปรียบเทียบกับกันระหว่างต้นทุนในการจัดเก็บสินค้ากับการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพได้

วัตถุประสงค์หนึ่งในการจัดการลอจิสติกส์ คือการให้บริการที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจต่อลูกค้า (ดร.วิทยา สุหฤทธดำรง) โดยมีต้นทุนในการดำเนินงานที่เหมาะสม ทำให้มุมมองของการจัดการสินค้าคงคลังคือ การกำหนดระดับการจัดหาได้ของสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าที่เกิดขึ้น โดยมีระดับต้นทุนในการจัดเก็บสินค้าที่เหมาะสม ซึ่งจากวัตถุประสงค์ที่ได้ให้ไว้ จะมีปัจจัย 2 ปัจจัยที่ต้องทำ การตัดสินใจกำหนดและเข้าไปทำ การจัดการ คือ การกำหนดระดับการมีพร้อมของสินค้า (Product Availability) และต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยรวม (Relevant Costs) ซึ่งจะอธิบายในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การมีพร้อมของสินค้า (Product Availability)

เป็นการพิจารณาในด้านการมีพร้อมของสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้นจากคำสั่งซื้อของลูกค้าในช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งเรากำหนดการวัดผลในด้านระดับการจัดหาได้ของสินค้าในรูปของระดับการบริการ (Service Level) โดยทำการวัดผลจากสัดส่วนเป้าหมายของจำนวนคำสั่งซื้อจากลูกค้าที่เราสามารถจัดหาสินค้าตอบสนองได้ตามต้องการ ภายในช่วงเวลาการปฏิบัติงานหนึ่งขององค์กร ตัวอย่างเช่น เราอาจกำหนดว่า องค์กรมีระดับการบริการ 84% หมายความว่า ในจำนวนคำสั่งซื้อ 100 คำ สั่ง เราจะสามารถมีสินค้าพร้อมสำหรับจัดส่งเพื่อตอบสนองคำสั่งซื้อเหล่านั้นได้ 84 คำ สั่งตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ในการกำหนด Service level เราจะต้องพิจารณาถึงข้อมูลระดับความต้องการที่ผ่านมาและแนวโน้มความต้องการสินค้าในแต่ละรายการของลูกค้าประกอบไปด้วย

1.2 ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยรวม (Relevant Costs)

สิ่งที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมนอกจากค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้าคงคลังแล้ว เราควรพิจารณาในเรื่องของต้นทุนการให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ (Acquisition Cost) และต้นทุนค่าใช้จ่ายจากกรณีที่สินค้าคงคลังไม่เพียงพอ (Shortage Cost)

ต้นทุนการให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ เป็นต้นทุนที่เราจะพิจารณาราคาของวัตถุดิบที่สั่งซื้อ รวมด้วยต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนส่งจากแหล่งผลิตมาสู่โรงงานผลิต ทั้งนี้อาจมีค่าใช้จ่ายที่เสริมมาคือ ค่าประกันภัยในระหว่างการขนส่ง ค่าใช้จ่ายภาษีศุลกากร (กรณีนำเข้าจากต่างประเทศ) ฯลฯ ซึ่งเราต้องมีการพิจารณารวมเข้าเป็นต้นทุนการให้ได้มาซึ่งวัตถุดิบ และอาจพิจารณาเป็นค่าเฉลี่ยต้นทุนต่อหน่วยของวัตถุดิบเช่นกัน

ต้นทุนค่าใช้จ่ายจากกรณีที่สินค้าคงคลังไม่เพียงพอ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการที่เราต้องพยายามตอบสนองความต้องการนั้น โดยที่เราต้องทำ การผลิตเพิ่มเติมและต้องเร่งรัดการจัดส่งเพื่อชดเชยปริมาณที่ไม่เพียงพอต่อกำลังซื้อนั้น ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการจัดส่งแบบพิเศษ

ค่าใช้จ่ายการทำงานล่วงเวลาหรืออาจเกิดค่าเสียโอกาสในการขายอันเกิดจากการที่ลูกค้าเปลี่ยนการสั่งซื้อไปสู่ผู้ผลิตรายอื่นที่สามารถตอบสนองคำสั่งซื้อนั้นได้ทันที จากวัตถุประสงค์และปัจจัยดังกล่าว มีแผนภาพที่จะแสดงให้เห็นถึงภาพของรวมการพิจารณาในการจัดการสินค้าคงคลังที่สัมพันธ์กับการจัดการคำสั่งซื้อ ซึ่งจะให้มุมมองที่ดีในการจัดการนี้

1.3 การคิดคำนวณต้นทุนของสินค้าคงคลังนั้น อาจแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ

1. ต้นทุนจากค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ (Ordering Cost) คือค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าคงคลังที่ต้องการ ซึ่งจะแปร ตามจำนวนครั้งของการสั่งซื้อ แต่ไม่แปรตามปริมาณสินค้าคงคลัง เพราะสั่งซื้อของมากเท่าใดก็ตามในแต่ละครั้ง ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อ ก็ยังคงที่ แต่ถ้ายิ่งสั่งซื้อบ่อยครั้ง ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อก็จะยิ่งสูงขึ้น ค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อเหล่านี้ ได้แก่ ค่ากระดาษ (เอกสารใบสั่งซื้อ) ค่าจ้างพนักงานจัดซื้อ ค่าโทรศัพท์ ค่าขนส่งสินค้า ค่าใช้จ่ายในการตรวจรับของ และเอกสาร ค่าธรรมเนียมในการนำของออกจาก สุลกากร ค่าใช้จ่ายในการชำระเงิน เป็นต้น

2. ต้นทุนจากค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา (Carrying Cost) คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการมีสินค้าคงคลัง และการรักษาสภาพให้สินค้า คงคลังนั้นอยู่ในรูปที่ใช้งานได้ ซึ่งจะแปรตามปริมาณสินค้าคงคลังที่ถือไว้ และระยะเวลาที่เก็บสินค้าคงคลังนั้นไว้ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา ได้แก่ ต้นทุนเงินทุนที่จมอยู่กับสินค้าคงคลัง นั่นก็คือค่าดอกเบี้ยจ่าย หากเงินทุนนั้นมาจากการกู้ยืม หรืออาจเป็นค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) ถ้าเงินทุนนั้นเป็นส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ค่าคลังสินค้า ค่าไฟฟ้าเพื่อการรักษาอุณหภูมิ ค่าใช้จ่ายของสินค้าที่ซุกเสียบ หาย หรือหมดอายุเสื่อมสภาพจากการเก็บสินค้าไว้นานเกินไป ค่าภาษีและการประกันภัย ค่าจ้างยามและพนักงานประจำคลังสินค้า เป็นต้น

3. ต้นทุนจากค่าใช้จ่ายเนื่องจากสินค้าขาดแคลน (Shortage Cost หรือ Stock Cost) คือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการมีสินค้าคงคลัง ไม่เพียงพอต่อการผลิตหรือการขาย เป็นเหตุให้ลูกค้ายกเลิกคำสั่งซื้อ ขาดรายได้ที่ควรได้ กิจกรรมเสียชื่อเสียง กระบวนการผลิตต้องหยุดชะงัก เกิดการว่างงานของเครื่องจักร และคนงาน ฯลฯ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะ แปรผกผันกับปริมาณสินค้าคงคลังที่ถือไว้ นั่นคือถ้าถือสินค้าไว้มากจะไม่เกิดการขาดแคลน แต่ถ้าถือสินค้าคงคลังไว้น้อย ก็อาจเกิดโอกาสที่ทำให้เกิดการขาดแคลนได้มากกว่า และมีค่าใช้จ่ายเนื่องจากสินค้าขาดแคลนนี้ ขึ้นอยู่กับปริมาณการขาดแคลนรวมทั้งระยะเวลาที่เกิดการขาดแคลนขึ้นด้วยค่าใช้จ่ายเนื่องจากสินค้าขาดแคลนนี้ ได้แก่ ค่าสั่งซื้อของลึกลับพิเศษทางอากาศ เพื่อนำมาใช้แบบฉุกเฉิน ค่าปรับเนื่องจากการส่งสินค้าให้ลูกค้าล่าช้าค่าเสียโอกาสในการขาย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเสียค่านิยม เป็นต้น

4. ต้นทุนจากค่าใช้จ่ายในการตั้งเครื่องจักรใหม่ (Setup Cost) คือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการที่เครื่องจักรจะต้องเปลี่ยนการทำงานหนึ่ง ไปทำงานอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเกิดการว่างงานชั่วคราว สินค้าคงคลังจะถูกทิ้งให้รอกระบวนการผลิตที่จะตั้งใหม่ ค่าใช้จ่ายในการตั้งเครื่องจักรใหม่นี้จะมี

ลักษณะเป็นต้นทุนคงที่ต่อครั้ง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับขนาดของล็อตการผลิต ถ้าผลิตเป็นล็อตใหญ่มีการตั้งเครื่องใหม่นานๆ ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการตั้งเครื่องใหม่ก็จะต่ำ แต่ยอดสะสมของสินค้าคงคลังจะสูง แต่ถ้าผลิตเป็นล็อตเล็ก มีการตั้งเครื่องใหม่ บ่อยครั้ง ค่าใช้จ่ายในการตั้งเครื่องใหม่ก็จะสูง แต่สินค้าคงคลังจะมีระดับต่ำลง และสามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้าได้เร็วขึ้น

2. การขนส่ง (Transportation)

การขนส่ง (Transportation) หมายถึง การลำเลียงหรือเคลื่อนย้ายบุคคลหรือสิ่งของด้วยอุปกรณ์การขนส่ง ในทางธุรกิจ การขนส่ง เป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือเป็นการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบไปยังโรงงานเพื่อทำการผลิตสินค้าหรือบริการ โดยใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการขนส่งเป็นพาหนะพาไปตามความต้องการและเกิดอรรถประโยชน์ตามที่ผู้ทำการขนส่งต้องการ จากที่กล่าวมาข้างต้น การขนส่งต้องประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนย้ายบุคคล สัตว์ หรือสิ่งของ จากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง

2. ต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการขนส่งทำการเคลื่อนย้าย

3. จะต้องเป็นไปตามความต้องการและเกิดประโยชน์ตามที่ผู้ทำการขนส่งต้องการ

องค์ประกอบของการขนส่ง

1. ผู้ประกอบการขนส่ง หมายถึง ผู้ดำเนินกิจการขนส่ง ได้แก่ เจ้าของกิจการขนส่ง เจ้าของอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการขนส่ง อาจดำเนินงาน โดยเอกชนหรือรัฐบาลก็ได้

2. เส้นทางขนส่ง หมายถึง ทางที่ใช้ในการขนส่ง เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ถนน เป็นต้น

3. เครื่องมือ - อุปกรณ์ขนส่ง หมายถึง เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่ง เช่น เรือ รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน เป็นต้น

4. สถานีรับ - ส่ง หมายถึง สถานที่ที่กำหนดให้เป็นจุดรับ-ส่งสิ่งที่ทำการขนส่ง เช่น ป้ายจอดรถประจำทาง สนามบิน สถานีรถไฟ ท่าเรือ เป็นต้น

ลักษณะของการขนส่งที่ดี

การขนส่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์และการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น เพื่อให้การขนส่งมีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะการขนส่งที่ดีดังนี้

1. มีความปลอดภัย ซึ่งในการขนส่งต้องมีระบบการป้องกันการสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับสิ่งที่ทำการขนส่ง การขนส่งที่มีประสิทธิภาพควรมีลักษณะที่มีความปลอดภัย

2. มีความรวดเร็วตรงต่อเวลา ทันท่วงตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งปัจจุบันการแข่งขันด้านธุรกิจค่อนข้างสูง ถ้าการขนส่งไม่รวดเร็วตรงเวลา่อมทำให้ไม่ทันคู่แข่ง และสินค้าบางประเภทมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา เช่น ผลไม้ ดอกไม้ สิ่งมีชีวิต ถ้าขนส่งล่าช้าจะทำให้สินค้าเน่า

เสียทำให้ธุรกิจเสียหายได้

3. ประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งการขนส่งถือว่าเป็นต้นทุนประเภทหนึ่งของการประกอบธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกการขนส่งที่เหมาะสมและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ เพื่อให้ธุรกิจมีกำไรมากขึ้น

4. มีความสะดวกสบาย ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกวิธีการขนส่งที่เหมาะสมและมีความสะดวกสบาย เพื่อจะได้ทำให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

ประเภทของการขนส่ง

ปัจจุบันการขนส่งมีความเจริญก้าวหน้าและมีพัฒนาการมากยิ่งขึ้น มีวิธีการขนส่งให้ผู้ประกอบการเลือกหลายวิธี ผู้ประกอบธุรกิจต้องเลือกวิธีการขนส่งให้เหมาะสมกับธุรกิจของตนเอง ซึ่งสามารถจำแนกการขนส่งได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การขนส่งทางน้ำ (Water Transportation)

การขนส่งทางน้ำ เป็นวิธีการขนส่งเก่าแก่มีมาตั้งสมัยโบราณ โดยการใช้แม่น้ำลำคลองเป็นเส้นทางลำเลียงสินค้า รวมถึงการขนส่งทางทะเล ซึ่งส่วนใหญ่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การขนส่งทางน้ำนี้เหมาะสมกับสินค้าที่มีขนาดใหญ่ ขนส่งได้ปริมาณมากเป็นสินค้าที่ยากแก่การเสียหาย เช่น ทราบแร่ ข้าวเปลือก เครื่องจักร ยางพารา เป็นต้น

ส่วนประกอบของการขนส่งทางน้ำ

ผู้ประกอบการขนส่งทางน้ำ

อุปกรณ์การขนส่ง คือ เรือ ได้แก่ เรือโดยสาร เรือสินค้าและเรือเฉพาะกิจ เช่น เรือลากจูง เรือประมง ฯลฯ

ท่าเรือ เส้นทางเดินเรือ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1.1 เส้นทางเดินเรือภายในประเทศ
- 1.2 เส้นทางเดินเรือชายฝั่งทะเล
- 1.3 เส้นทางเดินเรือระหว่างประเทศ

2. การขนส่งทางบก (Road or Motor Transportation) จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 การขนส่งทางรถไฟ (Railroads)

การขนส่งทางรถไฟ เป็นเส้นทางลำเลียงที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยดำเนินการโดยการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าหนัก ๆ ปริมาณมากและในระยะทางไกล อัตราค่าบริการไม่แพง การขนส่งทางรถไฟจะมีกำหนดเวลาออกและถึงจุดหมายปลายทางในระยะเวลาแน่นอนและมีความปลอดภัยจากการเสียหายของสินค้า

ส่วนประกอบของการขนส่งทางรถไฟ

ผู้ประกอบการ ได้แก่ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.)

ขบวนการรถไฟ คือ อุปกรณ์ขนส่งทางรถไฟ ได้แก่

2.2.2.1 ขบวนการรถไฟโดยสาร ใช้ขนส่งผู้โดยสาร ได้แก่ ขบวนการรถด่วน รถเร็ว รถธรรมดา รถดีเซลราง

2.2.2.2 ขบวนการรถไฟสินค้า ใช้ขนส่งสินค้า มี 3 ประเภท คือ

1) รถปิด คือ รถไฟที่ปิดทุกด้าน เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าที่เสียหายง่าย เมื่อถูกแดดถูกฝน

2) รถเปิด คือ รถไฟที่ไม่มีหลังคา เหมาะสำหรับการขนส่งสินค้าที่ไม่เสียหาย เมื่อถูกแดด ถูกฝน

3) รถเฉพาะกิจ คือ รถไฟที่ออกแบบสำหรับใช้เฉพาะงาน เช่น รถบรรทุกน้ำมัน รถบรรทุกปูนซีเมนต์ รถบรรทุกน้ำมัน เป็นต้น

2.2 การขนส่งทางรถยนต์ (Motor Transportation) หรือรถบรรทุก (Truck Transportation)

การขนส่งทางรถยนต์หรือทางรถบรรทุก ถือว่าเป็นหัวใจของการขนส่งทางบก ทั้งนี้ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีการสร้างถนน ขยายถนนเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการขนส่ง ซึ่งการขนส่งทางรถยนต์หรือทางรถบรรทุกสามารถแก้ปัญหาในด้านการจำหน่ายสินค้าของพ่อค้าได้เป็นอันมา เพราะการขนส่งสินค้าสะดวก รวดเร็ว สามารถส่งสินค้าไปถึงผู้ใช้ได้โดยตรง

ส่วนประกอบของการขนส่งทางรถยนต์หรือรถบรรทุก

1) ผู้ประกอบการ อาจเป็นรัฐหรือเอกชนดำเนินงานก็ได้ หรือเป็นการดำเนินงานร่วมกันก็ได้ เช่น รถยนต์รับจ้าง

2) อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ รถยนต์ และรถบรรทุก

3) ถนนหรือเส้นทางเดินรถ

3. การขนส่งทางอากาศ (Air Transportation)

การขนส่งทางอากาศมีความสำคัญมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะการขนส่งระหว่างประเทศ เพราะทำการขนส่งได้รวดเร็วกว่าการขนส่งประเภทอื่นๆ ไม่เสียเวลาในการขนส่งนาน สะดวก และปลอดภัย เหมาะกับการขนส่งสินค้าประเภทที่สูญเสียง่าย เช่น ผัก ผลไม้ ดอกไม้ เป็นต้น หรือสินค้าที่ต้องการส่งจอบมาด้วยความรวดเร็วแก่การใช้งาน ถ้าล่าช้าอาจเกิดความเสียหายได้ไม่เหมาะกับสินค้า

ที่มีขนาดใหญ่ น้ำหนักมากและสินค้าราคาสูงๆ ไม่รีบร้อนในการขนส่ง ซึ่งการขนส่งประเภทนี้ทำให้ธุรกิจสามารถขยายตัวได้รวดเร็วทั้งในและต่างประเทศ แต่ค่าใช้จ่ายแพงกว่าการขนส่งประเภทอื่น

ส่วนประกอบของการขนส่งทางอากาศ

3.1 ผู้ประกอบการ ได้แก่ บริษัทการบิน ให้บริการขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้าทั้งภายในและระหว่างประเทศ

3.2 อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ เครื่องบิน แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- เครื่องบินโดยสาร ให้บริการขนส่งผู้โดยสาร
- เครื่องบินบรรทุกสินค้า ให้บริการขนส่งเฉพาะสินค้า
- เครื่องบินแบบผสม ให้บริการทั้งผู้โดยสารและสินค้าภายในลำเดียวกัน

3.3 เส้นทางบิน คือ เส้นทางที่กำหนดจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง มี 2 ลักษณะ คือ

- เส้นทางในอากาศ
- เส้นทางบนพื้นดิน

3.4 สถานีในการขนส่งหรือท่าอากาศยาน เป็นบริเวณที่ใช้สำหรับการขึ้นลงของเครื่องบินประกอบด้วย

- อาคารสถานี
- ทางวิ่งและทางขับ
- ลานจอด

4. การขนส่งทางท่อ (Pipeline Transportation)

เป็นการขนส่งสิ่งของประเภทของเหลวและก๊าซผ่านสายท่อ เช่น น้ำประปา น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งการขนส่งทางท่อจะแตกต่างกับการขนส่งประเภทอื่น คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการขนส่งไม่ต้องเคลื่อนที่ โดยเส้นทางขนส่งทางท่ออาจจะอยู่บนดิน ใต้ดินหรือใต้น้ำ ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ ประเทศแรกที่ใช้ระบบการขนส่งทางท่อ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้สำหรับขนส่งสินค้าประเภทเชื้อเพลิง ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบการขนส่งทางท่อสำหรับสินค้าประเภทน้ำมัน เชื้อเพลิงและก๊าซธรรมชาติส่วนประกอบของการขนส่งทางท่อ

4.1 ผู้ประกอบการ ซึ่งผู้ประกอบการที่สำคัญ ได้แก่ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.)

4.2 อุปกรณ์ในการขนส่ง ได้แก่ ท่อ หรือสายท่อ แบ่งเป็น

- ท่อหลัก
- ท่อย่อย

4.3 สถานีในการขนส่ง ได้แก่ สถานีต้นทาง สถานีปลายทาง สถานีแยก สถานีสูบล้น

5. การขนส่งระบบคอนเทนเนอร์ (Container System)

การขนส่งระบบคอนเทนเนอร์ เป็นการพัฒนาการขนส่งอีกขั้นหนึ่ง โดยการบรรจุสินค้าที่จะขนส่งลงในตู้หรือกล่องเหล็กขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า คอนเทนเนอร์ แล้วทำการขนส่งโดยรถบรรทุก รถไฟ หรือเครื่องบิน ไปยังจุดหมายปลายทางโดยไม่มีการขนถ่ายสินค้าออกจากตู้ระหว่างทำการขนส่งที่ขบวนนั้น ซึ่งตู้คอนเทนเนอร์ต้องสร้างจากเหล็กที่ทนทานต่อสภาพลมฟ้าอากาศ สามารถวางไว้กลางแจ้ง ได้โดยปกติจะสร้างให้มีลักษณะแข็งแรงมาก เพื่อให้ทนทานต่อการยกขนถ่ายสินค้าและสับเปลี่ยนบรรทุกระหว่างรถบรรทุก รถไฟหรือเรือ ในการเคลื่อนย้ายตู้นี้จะใช้ปั้นจั่น ในการขนย้าย และจากคุณสมบัติดังกล่าว ตู้คอนเทนเนอร์ จึงสามารถป้องกันสินค้าชำรุดเสียหายได้เป็นอย่างดี

ชนิดของตู้คอนเทนเนอร์

ตู้คอนเทนเนอร์หรือตู้สินค้าที่ใช้ในการขนส่งสินค้า เป็นตู้สี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 8 ฟุต สูง 8 ฟุต ยาว 20, 25, 40, 45 ฟุต ทำจากเหล็กหรืออะลูมิเนียมที่ได้รับการพ่นก๊ออย่างดีกันไม่ให้น้ำเข้าในตู้ได้ ใช้สำหรับบรรทุกสินค้า ซึ่งสามารถแบ่งได้ 3 ชนิด คือ

5.1 ตู้แห้งหรือตู้สินค้าทั่วไป เป็นตู้ที่บไม่มีแผ่นฉนวนอยู่ด้านใน ไม่มีเครื่องทำความเย็น ติดตั้งหน้าตู้ ใช้บรรทุกสินค้าแห้งหรือสินค้าทั่วไป

5.2 ตู้ควบคุมอุณหภูมิ แบ่งได้ดังนี้

- ตู้ห้องเย็น จะมีเครื่องทำความเย็นในตู้ ภายในระบุนอุณหภูมิทุกด้าน เพื่อป้องกันความร้อนจากภายนอกเข้าสู่ด้านใน นิยมเก็บผักสด ผลไม้

- ตู้ฉนวน ภายในจะฉนวนด้วยโฟมทุกด้านเพื่อป้องกันความร้อนแผ่เข้าสู่ นิยมบรรทุกผัก

- ตู้ระบายอากาศ เหมือนกับตู้เย็นแต่มีพัดลมแทนเครื่องทำความเย็น พัดลมจะดูดก๊าซฮีเทอร์ลินที่ระเหยออกจากตัวสินค้า

5.3 ตู้พิเศษ ได้แก่

- ตู้แท็งก์เกอร์หรือตู้บรรจุของเหลว
- ตู้เปิดหลังคา
- ตู้แพลตฟอร์ม
- ตู้เปิดข้าง
- ตู้บรรทุกรถยนต์
- ตู้บรรทุกหนังเค็ม
- ตู้สูงหรือจัมโบ้

ประโยชน์ของระบบตู้คอนเทนเนอร์

1. ทำให้ขนถ่ายสินค้าได้รวดเร็ว
2. ลดความเสียหายของสินค้าที่ขนส่งและป้องกันการถูกโจรกรรมได้
3. ประหยัดค่าใช้จ่าย
4. สามารถขนส่งได้ปริมาณมาก
5. การสั่งจองเรือระวางเพื่อขนส่งสินค้าทำได้สะดวก
6. ตรวจสอบสินค้าได้ง่าย

ประโยชน์ของการขนส่ง

1. ช่วยให้ตลาดสินค้าขยายขอบเขตออกไปกว้างขวางขึ้น สามารถส่งสินค้าไปจำหน่ายไกลๆ ได้
2. สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้ เพราะถ้าส่งสินค้าไปยังที่ที่สินค้าดังกล่าวปริมาณน้อยคนต้องการมาก ย่อมทำให้สินค้านั้นมีราคาแพงขึ้น
3. ทำให้เกิดการแบ่งงานกันทำ
4. ทำให้ไม่เกิดการกักตุนสินค้า เพราะการขนส่งมีได้ตลอดเวลา ใช้เวลาไม่นานในการขนส่ง แต่ครั้ง
5. ทำให้ประชาชนเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้สะดวก
6. ทำให้ประชาชนมีงานทำ เพราะการขนส่งต้องใช้แรงงานระดับต่างๆ จำนวนมากจึงทำให้เกิดอาชีพเกี่ยวกับขนส่งและอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง

สรุป เนื่องจากส่วนหนึ่งของการจัดการห่วงโซ่อุปทานจะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายของวัสดุ คลงคลังจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การขนส่งจะสามารถเกิดขึ้นได้ โดยมีวิธีการและเส้นทางในการขนส่งที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละทางเลือกนั้นก็จะมีลักษณะเด่นและข้อดีที่ไม่เหมือนกัน ทางเลือกในการขนส่งมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ และความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า การจัดการด้านการขนส่งที่ดีมาก เพื่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นไปได้อย่างดีก็จะขาดประสิทธิภาพด้านการจัดการ เนื่องจากว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งค่อนข้างสูง หรือถ้าสามารถใช้การขนส่งที่เสียค่าใช้จ่ายที่ต่ำเพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น การตอบสนองความต้องการของลูกค้าก็จะถูกจำกัดให้น้อยลงไป

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ภายในโซ่อุปทานนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกจะเริ่มตั้งแต่ตำแหน่งที่ตั้งของการผลิต การจัดเก็บ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับการขนส่ง และการจัดสรรของอัตรากำลัง และบทบาทที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของสิ่งอำนวยความสะดวก ยังมีความหมายรวมถึงการตัดสินใจในการออกแบบเครือข่ายโซ่

อุปทานและสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

1. บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Role)
2. ตำแหน่งที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility Location)
3. การจัดอัตรากำลัง (Capacity Allocation)
4. การจัดสรรตลาดและอุปทาน (Market and Supply Allocation)

เครือข่ายการตัดสินใจออกแบบทุกการตัดสินใจมีผลต่อการตัดสินใจอื่นด้วย ซึ่งจะต้องนำไปประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจตามบทบาทของแต่ละสิ่งอำนวยความสะดวก เพราะสามารถกำหนดปริมาณความยืดหยุ่นของโซ่อุปทาน ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการให้สอดคล้องกับความต้องการ ตัวอย่างเช่น โตโยต้ามีโรงงานอยู่ทั่วโลก มีตลาดขนาดใหญ่ ก่อนปี ค.ศ. 1997 แต่ละโรงงานสามารถรองรับตลาดเพียงแค่อ่านที่ตั้งอยู่เท่านั้น ซึ่งมีผลเสียกับโตโยต้าเมื่อเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียถดถอย โรงงานในภูมิภาคเอเชียจึงมีปริมาณอัตรากำลังที่ไม่สามารถป้อนให้กับตลาดอื่นที่มีความต้องการเกิน ขณะนี้โตโยต้าสามารถเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่โรงงานโดยให้สามารถป้อนให้กับตลาดอื่นนอกเหนือจากภูมิภาคที่ตั้งอยู่ได้ ความสามารถในการยืดหยุ่นที่เพิ่มเข้ามานี้ช่วยให้โตโยต้าสามารถทำงานให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้นและทันต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงเสมอ การตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวก มีผลในระยะยาวต่อประสิทธิภาพของโซ่อุปทาน การปิดกิจการของสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการย้ายไปตั้งสถานที่อื่น จะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ทำให้บริษัทจึงต้องตัดสินใจเลือกตำแหน่งที่ตั้งเป็นเวลานาน ซึ่งในหลาย ๆ กรณี ใช้เวลาเป็นสิบ ๆ ปี การตัดสินใจเลือกตำแหน่งที่ตั้งสามารถช่วยโซ่อุปทานให้มีความสามารถในการตอบสนอง ในขณะที่มีต้นทุนต่ำ เช่น โตโยต้า ได้สร้างโรงงานประกอบชิ้นส่วนในสหรัฐอเมริกาในเมืองเลซิงตัน รัฐเคนตักกี ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1988 และเปิดดำเนินการตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โรงงานในเมืองเลซิงตันพิสูจน์ให้เห็นความสามารถในการทำกำไรอย่างสูง เมื่อเงินเยนแข็งค่าและทำให้ต้นทุนการผลิตที่ญี่ปุ่นแพงเกินกว่าที่จะแข่งขันด้านราคากับรถยนต์ที่ผลิตในสหรัฐอเมริกา แต่โรงงานนี้ทำให้โตโยต้าสามารถตอบสนองตลาดในอเมริกาโดยยังรักษาต้นทุนต่ำไว้ได้

ในทางตรงกันข้าม ตำแหน่งที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างความยุ่งยากให้กับสมรรถนะของโซ่อุปทาน ตัวอย่างเช่น Amazon.com พบว่า การส่งหนังสือออกไปทั่วสหรัฐอเมริกาโดยมีคลังสินค้าเพียงแห่งเดียวในเมืองซีแอตเติล ทำให้ยากในการตอบสนองและมีผลกระทบของต้นทุน ด้วยเหตุนี้บริษัทจึงต้องเพิ่มคลังสินค้าในส่วนต่าง ๆ ของประเทศ

การตัดสินใจจัดอัตรากำลังมีผลกระทบอย่างมากในประสิทธิภาพของโซ่อุปทานด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าการจัดอัตรากำลังจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าตำแหน่งที่ตั้งก็ตาม เมื่อมีการตัดสินใจจัดอัตรากำลังก็มีแนวโน้มที่จะอยู่เป็นเวลาหลายปี การจัดอัตรากำลังที่มากเกินไปในแต่ละแห่งจะมีผลใน

การใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่และอาจทำให้ต้นทุนสูงขึ้น การจัดอัตรากำลังที่น้อยเกินไปจะทำให้เกิดผลในด้านการตอบสนองความต้องการที่ไม่ดี ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ไกลออกไป

การจัดสรรแหล่งสินค้าและตลาดให้แก่สิ่งอำนวยความสะดวกมีผลต่อสมรรถนะเพราะว่ามีผลต่อต้นทุนรวมของการผลิต สินค้าคงคลัง และการขนส่งที่เกิดกับโซ่อุปทาน เพื่อตอบสนองความพอใจต่อความต้องการของลูกค้า การตัดสินใจนี้ควรถูกพิจารณาใหม่ตามหลักการพื้นฐาน ดังนั้นการจัดสรรจึงสามารถถูกเปลี่ยนแปลงตามสภาวะการณ์ของตลาดหรือการเปลี่ยนแปลงอัตรากำลังของโรงงาน เช่น เมื่อ Amazon.com ขยายตัวออกตามฐานของลูกค้า บริษัทได้สร้างคลังสินค้าแห่งใหม่และปรับเปลี่ยนตลาดที่จะจัดส่งตามคลังสินค้าแต่ละแห่ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีต้นทุนต่ำและปรับปรุงการตอบสนองความต้องการได้ ซึ่งการจัดตลาดและแหล่งอุปทานสามารถเปลี่ยนแปลงได้เฉพาะกรณี que สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะป้อนให้กับตลาดต่าง ๆ และได้รับสินค้าจากแหล่งต่างกันได้

การตัดสินใจออกแบบเครือข่ายมีผลมากต่อสมรรถนะ เพราะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างของโซ่อุปทาน และใช้ระบุข้อจำกัดภายในสินค้าคงคลัง การขนส่ง และสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เพื่อลดต้นทุนโซ่อุปทานหรือเพิ่มการตอบสนองต่อความต้องการ บริษัทแห่งหนึ่งที่ได้เน้นการตัดสินใจในการออกแบบเครือข่ายให้เป็นไปตามความต้องการที่เพิ่มขึ้น แต่ในโครงสร้างปัจจุบันกลับมีต้นทุนสูงเกินไปและมีการตอบสนองความต้องการต่ำ เช่น Dell สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในบราซิลเพื่อป้อนตลาดในอเมริกาได้ เนื่องจากโรงงานในเท็กซัส โอไรแลนส์ และมาเลเซียไม่สามารถทำได้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งดีที่สุดในที่สามารถสร้างกำไรให้กับบริษัทได้

สรุป สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นจะมีหน้าที่เช่นไร การตัดสินใจที่เกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบต่อสมรรถนะของห่วงโซ่อุปทาน การที่ธุรกิจพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยการมีสถานที่เก็บสินค้าหลาย ๆ ที่และอยู่ใกล้กับลูกค้าก็จะเกิดค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่สูงขึ้นกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานแต่ในทางตรงกันข้ามถ้าธุรกิจมีที่เก็บสินค้าน้อยแห่งจะถือเป็นการมีประสิทธิภาพที่ดี แต่เป็นการลดความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยเช่นกัน

4. ข้อมูลสารสนเทศ (Information) ประกอบด้วยข้อมูลดิบและการวิเคราะห์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับวัสดุคงคลัง การขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวกลูกค้าตลอดทั้งโซ่อุปทานข้อมูลสารสนเทศของโซ่อุปทานถือได้ว่าเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญมาก เพราะข้อมูลนั้นมีผลกระทบต่อตัวขับเคลื่อนโซ่อุปทานทุกตัว การลงทุนในด้านข้อมูลสารสนเทศจะช่วยให้การจัดการกับโอกาสที่จะทำให้โซ่อุปทานสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาโดยถ่วงดุลโดยรวมระหว่างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของ

ลูกค้าและความมีประสิทธิภาพ โดยระบบข้อมูลในหลาย ๆ ระบบนั้นจะช่วยเพิ่มทั้งความสามารถในการตอบสนองความต้องการลูกค้า

ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องและทำงานประสานทำงานประสานกันในการเก็บรวบรวม บันทึกประมวลผล จัดเก็บและแจกจ่ายสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจและหน้าที่ทางการบริหาร ซึ่งได้แก่การวางแผน การจัดองค์การประสานงาน การควบคุมและการสื่อสารภายในองค์กร

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น อาจมีข้อสงสัยว่า ระบบสารสนเทศจำเป็นต้องใช้คอมพิวเตอร์เสมอไปหรือไม่ คำตอบคือ ไม่จำเป็นระบบสารสนเทศอาจเป็นระบบที่ทำด้วยมือหรือเป็นระบบที่ทำงานด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer Based Information System ; CBIS) ก็ได้ เพราะในการประมวลผลสารสนเทศคือการนำเข้า (Input) ของข้อมูลดิบ (Data) เปลี่ยนไปเป็นผลลัพธ์โดยผ่านการประมวลผล (Process) และผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลก็คือ สารสนเทศ (Information) นั่นเอง และอาจมีข้อมูลป้อนกลับ (Feed Back) เพื่อนำเอกสารสนเทศบางอย่างกลับไปเป็นข้อมูลดิบได้อีก ระบบสารสนเทศจึงประกอบไปด้วยส่วนประกอบหลักสามส่วนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

นอกจากนั้นยังมีองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กรที่อาจมีผลกระทบต่อระบบสารสนเทศได้ เช่น บริษัทผู้ค้า (Suppliers) กฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ ของสังคม (Regulatory Agency) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับธุรกิจ (Stakeholder) บริษัทคู่แข่ง (Competition) ตลอดจนลูกค้า (Customers) ก็ล้วนแล้วแต่มีบทบาทสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น

ข้อมูลดิบ (Data) หมายถึงข้อเท็จจริงที่จะต้องนำมาประมวลผล เพื่อที่จะนำไปใช้อย่างมีความหมาย

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลดิบที่ผ่านการประมวลผลแล้วเรียกว่า “สารสนเทศ”

ระบบสารสนเทศจึงอาจเป็นระบบที่ทำด้วยมือหรือทำงานด้วยคอมพิวเตอร์หรือทั้งสองอย่างก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผลเพื่อเปลี่ยนข้อมูลดิบให้เป็นสารสนเทศอย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนข้อมูลดิบให้เป็นสารสนเทศ เช่นในชีวิตประจำวันของเรามักพบกับคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรสาร (Fax) เครื่องพิมพ์ ดังนั้น เมื่อก้าวถึงระบบสารสนเทศเรามักนึกถึงระบบที่ทำงานด้วยคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือดิจิทัลเป็นหลัก

4.1 เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการโซ่อุปทาน

ดังนั้นระบบสารสนเทศจึงกลายมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในห่วงโซ่คุณค่าในส่วนของการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ทั้งนี้ องค์กรธุรกิจจะต้องมีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เหมาะสมกับการ

วางแผนดำเนินงาน ตัดสินใจ และควบคุม โดยจะต้องทำหน้าที่สนับสนุนให้แก่ทุกๆองค์ประกอบของห่วงโซ่คุณค่านี้ด้วย และหากมีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนทุกๆกิจกรรมได้แล้ว ภายในองค์กรก็จะประกอบไปด้วยระบบสารสนเทศส่บย่อยๆ จำนวนมากซึ่งได้แก่ ระบบสารสนเทศทางพลาธิการ (Logistics Information System)

1. ระบบสารสนเทศทางการผลิต (Manufacturing Information System)
2. ระบบสารสนเทศทางการตลาด (Marketing Information System)
3. ระบบสารสนเทศทางด้านการบริหารลูกค้า (Customer Services Information System)
4. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System)
5. ระบบสารสนเทศทางการเงิน (Financial Information System)
6. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information System)
7. ระบบสารสนเทศด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Information System)
8. ระบบสารสนเทศด้านการวิจัยพัฒนา (Research and Development Information System)
9. ระบบสารสนเทศด้านการจัดซื้อจัดหา (Procurement and Purchasing Information System ที่รู้จักกันดีก็คือ e- Procurement and e- Purchasing ที่รัฐบาลกำลังผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ ป้องกันการคอร์รัปชันในวงการราชการ)

โดยสรุปความสามารถของบริษัทในการจัดการห่วงโซ่อุปทานได้ประสบความสำเร็จเพียงใด นั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริษัทจะสามารถค้นหาจุดที่มีความสมดุลระหว่างความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและควมมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตอบสนองลูกค้าให้เหมาะสมกับประเภทของความต้องการของลูกค้า ถือเป็นส่วนที่สำคัญมากในการที่จะบรรลุถึงความเหมาะสมทางกลยุทธ์ ซึ่งการพิจารณาว่าจุดใดเป็นจุดที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่ยาก เนื่องจากว่าบริษัทต้องเผชิญกับอุปสรรคต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในหลายด้านด้วยกัน เช่น การเพิ่มขึ้นของความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ อุปสรรคเหล่านี้จำเป็นต้องที่บริษัทหรือผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญและพิจารณาอย่างระมัดระวังในการวางแผนกลยุทธ์การจัดการห่วงโซ่อุปทานเพื่อที่จะได้วางกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์ด้านการแข่งขัน

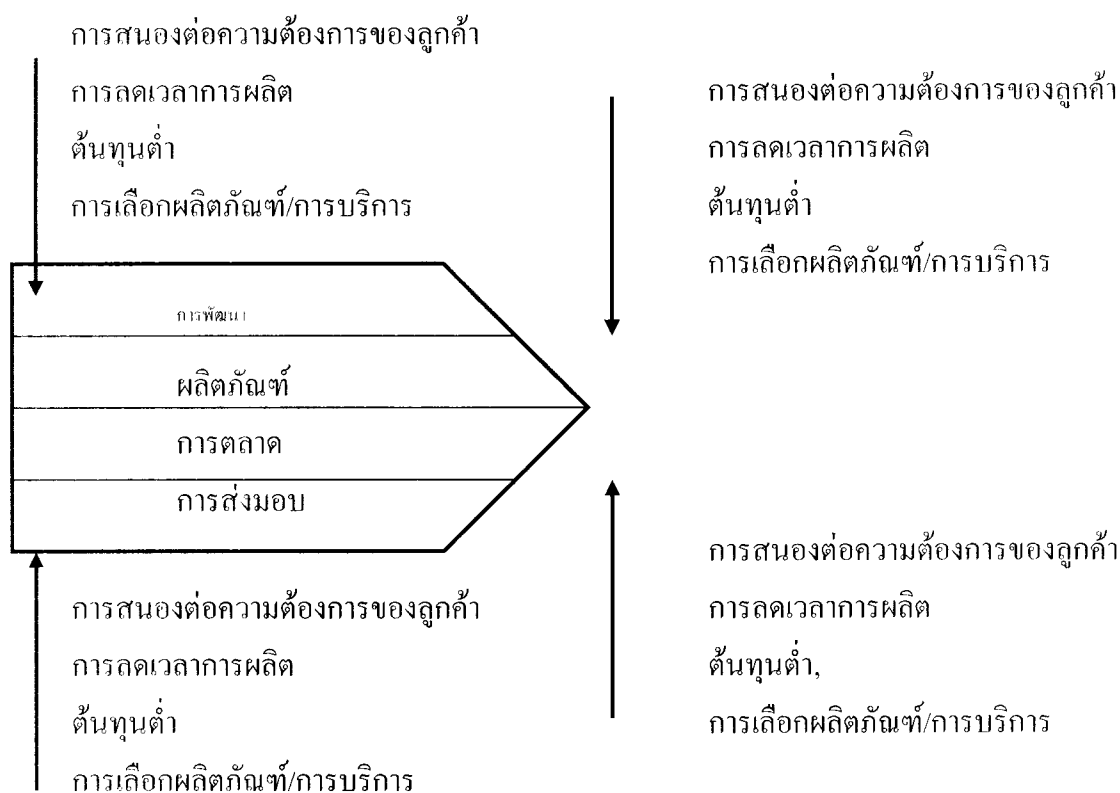
เนื่องด้วยปัจจุบันบริษัทต่าง ๆ ทั่วโลกได้มีการดำเนินธุรกิจภายใต้สภาวะการณ์ที่แข่งขันกันอย่างสูงทั้งภายในและระหว่างประเทศดังที่กล่าวไว้ในบทนำ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ก็มุ่งเน้นที่จะนำกลยุทธ์ทางธุรกิจของตนเพื่อสร้างความแตกต่างของบริษัทตนเองให้เหนือคู่แข่ง ซึ่งจะนำไปสู่ความ

ได้เปรียบในการแข่งขัน ในแต่ละองค์กรก็จะมีวิธีการที่แตกต่างกัน บางองค์กรก็อาจจะใช้วิธีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร (SWOT Analysis) หรือการวิเคราะห์โดยใช้โมเดลแรงกดดัน 5 ประการจากการแข่งขันในอุตสาหกรรม (Five Forces Model) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. อุปสรรคจากคู่แข่งที่เข้ามาใหม่ในตลาด
2. อำนาจการต่อรองของผู้ขายปัจจัยการผลิต
3. อำนาจการต่อรองของผู้ผลิต
4. อุปสรรคจากผลิตภัณฑ์ที่ทดแทนกันได้
5. การเพิ่มขึ้นของการแข่งขันระหว่างธุรกิจที่มีความรุนแรงมากขึ้น

โดยทำการวิเคราะห์และนำผลที่ได้มาวางกลยุทธ์ในการแข่งขันในตลาดโดยนำข้อได้เปรียบของตนเองมาวางกลยุทธ์ให้เหนือกว่าคู่แข่ง และทำการปรับปรุงจุดอ่อนของตนเอง องค์กรต่าง ๆ ที่สามารถแข่งขันในตลาดได้นั้น จำเป็นต้องปรับตามสภาพแวดล้อมเพื่อเข้าสู่ตลาดโลกที่มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายได้ แต่ทุกธุรกิจจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อผู้ที่เงินลูกค้า มุ่งเน้นที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ดังคำกล่าวที่ว่า ลูกค้าคือพระเจ้า เป็นผู้ที่ทำให้ธุรกิจเกิดกำไร ดังนั้นทุกองค์กรก็จำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างลูกค้า ลูกค้าที่มีความภักดีในตราสินค้าของผู้ผลิตย่อมเป็นสินทรัพย์ที่มีคุณค่าสำหรับผู้ผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดสินค้าอิมพอร์ตแล้ว ซึ่งเป็นจุดที่ความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของบริษัทสามารถเลือนหายไปได้นั้น สิ่งที่ต้องทำคือการพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า

การที่ธุรกิจสามารถนำหน้าคู่แข่งได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การบริหาร การผลิตและการดำเนินงานของบริษัทให้มีประสิทธิผล (Operational Effectiveness) ซึ่งการบริหาร การผลิต และการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลนี้เป็นการบริหารงานให้เหนือคู่แข่งเพื่อบรรลุเป้าหมายของธุรกิจในด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้าทั้งปริมาณ และความหลากหลายของสินค้าคุณภาพ ระยะเวลาในการส่งมอบที่รวดเร็ว รวมทั้งมีต้นทุนที่ประหยัด (เอกจิตต์ จิงเจริญ, ม.ป.ป. : 1) ซึ่งถ้าองค์กรสามารถกำจัดความสูญเสียที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานได้ การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้องค์กรนำหน้าคู่แข่งได้ โดยการนำเอาความต้องการของลูกค้ามาทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจะสามารถตอบสนองลูกค้าได้ตรงตามความต้องการมากขึ้นดังภาพประกอบที่ 4

ภาพประกอบ 4 การปรับองค์กรตามกลยุทธ์ในการแข่งขัน

ตามที่ศาสตราจารย์ไมเคิล พอร์เตอร์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด อเมริกา ได้ให้มุมมองว่า การที่บริษัทใด ๆ จะสามารถบริหารการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพเหนือคู่แข่งได้ก็ต่อเมื่อบริษัทสามารถที่จะสร้างความแตกต่างนั้นให้ดำรงอยู่ได้ ซึ่งบริษัทจะต้องมีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดกับสินค้าหรือบริการในสายตาของลูกค้า จะต้องมีการดำเนินงานด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า หรือทั้งสองประการควบคู่กันไป (เอกจิตต์ จิงเจริญ. ม.ป.ป. : 1 ; อ้างอิงมาจาก Citing Porter. 1996 : n.d.) โดยสรุปคือ ถ้าธุรกิจหรือองค์กรสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ก่อให้เกิดการประหยัดที่เกิดขึ้นนำไปสู่ต้นทุนที่ต่ำกว่าสามารถเสนอราคาที่ดีได้กว่าคู่แข่ง การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตามวัตถุประสงค์ที่ลูกค้าต้องการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพก็จะมีวิจัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้สิ่งที่ลูกค้าต้องการจึงสามารถสรุปได้ว่า การที่ธุรกิจจะสามารถประสบผลสำเร็จทางการแข่งขันนั้น ทำได้โดยการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันใน 3 ทาง อันประกอบด้วย (ประสงค์ ประณีตพลกรัง และคณะ. 2543, หน้า 34)

1. การสร้างความแตกต่างของตัวสินค้าและบริการในด้านบริการคุณภาพและนวัตกรรม ซึ่งธุรกิจจะต้องพยายามพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้แตกต่างจากคู่แข่ง
2. การเป็นผู้ทำทางด้านต้นทุน เป็นการให้ความพยายามทำต้นทุนการผลิตให้ต่ำกว่าคู่แข่ง

แข่งขัน เพื่อที่จะได้ขายสินค้าได้ในราคาถูก

3. การแข่งขันด้านการตอบสนอง เป็นคุณค่าของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และจัดส่งให้ทันเวลา จะเห็นได้ว่า โดยรวมกลยุทธ์ของแต่ละองค์กรที่นำมาใช้ในการแข่งขันจะเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งดังกล่าว หรือเป็นรูปแบบที่ผสมผสานกันทั้งสองหรือสามประการ แต่การที่จะนำกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จได้หรือล้มเหลว จึงขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ (วิทยา สุข-หฤศจารง, 2546 : 50)

1. กลยุทธ์การแข่งขัน และกลยุทธ์การปฏิบัติการทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกัน เพื่อประสานกลยุทธ์โดยรวมทั้งหมด และช่วยก่อให้เกิดการไปสู่เป้าหมายของกลยุทธ์ด้านการแข่งขัน

2. ควรมีการจัดโครงสร้างให้เหมาะสมในการสร้างกระบวนการและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติตามกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากหนังสือการตลาดในศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวถึงการตลาดในอนาคตไว้ว่า เนื่องจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น กลุ่มบริษัทต่าง ๆ กลุ่มผู้บริโภคและทุก ๆ ฝ่ายที่อยู่ในตลาดแสดงให้เห็นว่า ตลาดจะมี “การติดต่อเชื่อมโยง” กันมากขึ้นกว่าที่เป็นมา ในอดีตขอบเขตในการดำเนินธุรกิจกลายเป็นหัวใจสำคัญในการแข่งขันของธุรกิจในปัจจุบัน ข่าวสารข้อมูลที่มีการแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วขึ้น แสดงให้เห็นว่าโอกาสที่บริษัทต่าง ๆ จะเข้าไปปรับเปลี่ยนรูปแบบของตลาดก็จะยิ่งมากขึ้น แต่พว้อม ๆ กันนั้นสิ่งที่เรามองเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือ ตลาดอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มว่าจะเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบที่คาดการณ์ล่วงหน้าได้ยาก จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการแข่งขันนั้นขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางด้านความสามารถในการได้รับข้อมูลข่าวสาร และด้านเวลาที่ต้องรวดเร็ว ซึ่งการจัดการห่วงโซ่อุปทานเป็นอีกกลยุทธ์ที่หลายธุรกิจนำมาใช้เพื่อช่วยในการแข่งขันทางธุรกิจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกรัตน์ ไวยดี (2549) ได้ทำการศึกษา การจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานสำหรับบรรจุภัณฑ์บรรจุน้ำยางชั้น เพื่อการขนส่งระหว่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า การนำบรรจุภัณฑ์บรรจุน้ำยางชั้นมาใช้ในการส่งออกน้ำยางชั้น กิจกรรมการบรรจุสินค้าและขนถ่ายสินค้ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งทำให้สามารถบรรจุน้ำยางชั้นได้เพิ่มขึ้นสู่ละ 5,100 กิโลกรัม สามารถลดต้นทุนค่าบรรจุภัณฑ์ได้ 3,309.20 บาทต่อตัน หรือ 79.80% คิดเป็นเงิน 330,920,000 บาท โดยประมาณต่อปีจากการพยากรณ์การขายในปี 2006.

ณัฐินี เกสรทอง (2543) ได้ทำการศึกษาการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงานของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างไทย ในด้านหลักการพื้นฐาน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และประโยชน์ที่ได้รับ

จากการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงาน และได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอแนวทางของการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงาน โดยมีขั้นตอนการศึกษาคือ ศึกษาข้อมูลจากทฤษฎีและกรณีศึกษาของการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงานในต่างประเทศ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสอบถามเลือกกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละองค์กร ซึ่งได้ผลสรุปจากการวิจัยว่า หลักการพื้นฐานที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดในการทำงานคือ การนำทัศนคติแบบ win-win มาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันคือ ได้รับความพอใจทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ปรากฏพบคือ เป้าหมายการทำงานร่วมกันไม่ชัดเจนในช่วงแรกของการทำงาน การหาข้อตกลงในการทำงานร่วมกันและการวัดความสำเร็จของพันธมิตรร่วมงานทำได้ยาก เนื่องจากไม่เข้าใจระบบการทำงานของแต่ละฝ่าย ท้ายที่สุดประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุดจากการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงานคือ ช่วยลดเวลาและต้นทุนในการดำเนินงานรวมถึงช่วยให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ เกิดความยุติธรรม

ทรงกิต ชัยนิมิตวัฒนา (2550) ได้ศึกษา การศึกษาห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมกระดาษ กรณีศึกษา กลุ่มธุรกิจกระดาษและบรรจุภัณฑ์ เครื่องบริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า ผู้เกี่ยวข้องในระบบห่วงโซ่อุปทานในกลุ่มอุตสาหกรรมกระดาษจำเป็นต้องมีพันธมิตรที่ดีและรวมกลุ่มเป็นกลุ่มอุตสาหกรรม (Cluster) ซึ่งเป็นการให้เกิดโอกาสในการร่วมมือและได้รับข่าวสารข้อมูลร่วมกัน จะช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับห่วงโซ่อุปทาน การที่กลุ่มธุรกิจกระดาษและบรรจุภัณฑ์ของ SCG มีนโยบายผลิตกระดาษแบบครบวงจรจัดจำหน่ายกระดาษให้กับกลุ่มลูกค้าทั่วไป และกลุ่มบริษัทในเครือ ซึ่งมีระบบห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์สนับสนุนอยู่ก่อให้เกิดการไหลของข้อมูล (Information Flow) ที่มีประสิทธิภาพจากลูกค้าส่งผ่านมายังโรงงานผลิตกระดาษและโรงงานผลิตเยื่อกระดาษตามลำดับ เพื่อใช้วางแผนจัดการตามกระบวนการผลิตของโรงงาน การบริหารวัตถุดิบ ส่งผลให้สามารถลดความผันผวนที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ (Bullwhip Effect) ลดปริมาณสินค้าคงคลัง และผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของลูกค้าได้เพิ่มมากขึ้น สำหรับในส่วนของกลุ่มธุรกิจกระดาษและบรรจุภัณฑ์ของ SCG เองนั้น ได้มีการปรับปรุงคุณภาพในการดำเนินงานในห่วงโซ่อุปทานในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้วัตถุดิบ (Supplier) ฝ่ายผลิต ฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายจัดส่งสินค้า ซึ่งแต่ละหน่วยงานล้วนต้องมีข้อมูลเดียวกันในการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีปัญหาในแต่ละหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งทางบริษัทเองได้ตระหนักถึงปัญหาและได้จัดการแก้ไขปัญหาทางด้านห่วงโซ่อุปทานเหล่านี้เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจของลูกค้าสูงสุด

ปรารธนา ลากอติสร (2547) ได้ศึกษา การจัดการห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าพื้นเมือง พบว่า ถ้ากรณีศึกษาห้างหุ้นส่วนจำกัดนิโธเทอริคไลฟ์ดำเนินการตามทีมงานวิจัยได้ออกแบบไว้ จะทำให้สามารถลดช่วงเวลานำของการรอคอยการจัดส่งวัตถุดิบ (ผ้าทอพื้นเมือง และอุปกรณ์ตัด

เข้า) จากผู้จัดส่งวัตถุดิบมายังลูกค้า จาก 14 วันเหลือ 0 วัน และจาก 2-7 วัน เหลือ 0 วัน ตามลำดับ, สัดส่วนค่าใช้จ่ายวัสดุคงคลังต่อค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดในเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม ปี 2547 ลดลงเหลือ 0.46% และ 0.8% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายวัสดุคงคลังต่อค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมดในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม ปี 2546 ที่มีค่าเท่ากับ 1.54% และ 1.42% ตามลำดับ แล้ว ยังสามารถลดเวลาในการผลิตทั้งหมดในสายการผลิตจากเดิมใช้เวลา 22.5 วัน เหลือเพียง 8.5 วัน และ ค่าตัววัดประสิทธิภาพมีค่าที่ดีขึ้น ซึ่งทั้งหมดเหล่านี้ทำให้เกิดการส่ง แบ่งปันข้อมูลระหว่างกลุ่มสมาชิกในสายโซ่อุปทาน จึงเกิดการทำงานร่วมมือกันระหว่างกลุ่มสมาชิก ทำให้การจัดการห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าพื้นเมืองกรณีศึกษาข้างหุ่นส่วนจำกัดนิโอเทอริคไลฟ์ประสบความสำเร็จ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับคุณภาพตั้งแต่ 4 ดาวขึ้นไป จากการคัดสรรในระดับของจังหวัด นครนายก จำนวน 67 คน จากบัญชีของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนหัวหน้ากลุ่มสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบ่งแยกตามประเภทผลิตภัณฑ์

ลำดับที่	ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน (คน)
1	อาหาร	27
2	ผ้า เครื่องแต่งกาย	8
3	เครื่องใช้และเครื่องประดับตกแต่ง	16
4	ศิลปะประดิษฐ์ และของที่ระลึก	11
5	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหารและยา	5
	รวม	67

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้จัดสร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิด ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของประชากรศาสตร์ของหัวหน้ากลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ด้านสินค้าคงคลัง ด้านการขนส่ง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านสารสนเทศ ซึ่งเป็นแบบ Rating Scale

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำผลการศึกษาตามข้อ 1 มากำหนดในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาจนกระทั่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนครั้งนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด และการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
2. ผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถามให้กับหัวหน้ากลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อกรอกแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถาม
3. ผู้ศึกษาใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นเป็นเวลา 1 เดือน ตั้งแต่วันที่ 2-28 มีนาคม 2552

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลหรือคำนวณค่าทางสถิติจะใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก มีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ในประเด็นสำคัญ ๆ ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษากำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน F – distribution

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกในกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัด

นครนายก

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกในกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ตาราง 1 ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของสมาชิกในกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	14	20.9
หญิง	53	79.1
รวมเฉลี่ย	67	100
อายุ		
21 – 30 ปี	10	14.9
31 – 40 ปี	38	56.7
41 – 50 ปี	16	23.9
51 ปีขึ้นไป	3	4.5
รวมเฉลี่ย	67	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	14	20.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25	37.3
อนุปริญญา	9	13.4
ปริญญาตรี	17	25.4
ปริญญาโท	2	3.0
รวมเฉลี่ย	67	100
ประสบการณ์		
ต่ำกว่า 10 ปี	41	61.2
10 – 15 ปี	15	22.4
16 – 20 ปี	7	10.4
21 ปีขึ้นไป	4	6.0
รวมเฉลี่ย	67	100

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุการดำเนินงานของกลุ่ม		
ต่ำกว่า 10 ปี	45	67.2
10 - 15 ปี	19	28.4
16 - 20 ปี	3	4.5
21 ปีขึ้นไป	-	-
รวมเฉลี่ย	67	100
จำนวนแรงงาน		
น้อยกว่า 10 คน	40	59.7
11 - 20 คน	19	28.4
21 - 30 คน	6	9.0
31 คนขึ้นไป	2	3.0
รวมเฉลี่ย	67	100
ประเภทผลิตภัณฑ์		
อาหาร	33	49.3
ผ้า	2	3.0
เครื่องใช้	13	19.4
ศิลปะประดิษฐ์	11	16.4
สมุนไพร	8	11.9
รวมเฉลี่ย	67	100

จากตาราง 1 พบว่า สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 79.1) มีอายุ 38 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 56.7) รองลงมามีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 32.8) ซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 37.3) รองลงมามีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 25.4) การศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 20.9) และมีประสบการณ์การทำงานส่วนตัวต่ำกว่า 10 ปี (ร้อยละ 61.2) รองลงมาผ่านการทำงานมา 10-15 ปี (ร้อยละ 22.4) มีแรงงานน้อยกว่า 10 คน (ร้อยละ 59.7) และรองลงมามีแรงงานระหว่าง 11-20 คน (ร้อยละ 28.4) ทำธุรกิจประเภทอาหาร (ร้อยละ 49.3) และรองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องใช้ (ร้อยละ 19.4)

ตอนที่ 2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขตจังหวัดนครนายก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมเป็นรายด้าน

ตัวขับเคลื่อนห่วงโซ่อุปทาน	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
1. ด้านสินค้าคงคลัง	3.75	0.26	มาก
2. ด้านการขนส่ง	3.74	0.30	มาก
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.73	0.30	มาก
4. ด้านสารสนเทศ	3.19	0.22	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.60	0.22	มาก

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการปฏิบัติการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาจากรายด้านสินค้าคงคลัง ด้านการขนส่ง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกตามลำดับ ($\bar{X} = 3.75$), ($\bar{X} = 3.74$) ($\bar{X} = 3.73$) และอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.19$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสินค้าคงคลัง

ด้านสินค้าคงคลัง	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
1. จัดให้มีสถานที่ในการจัดเก็บวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูปอย่างเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการนำไปใช้งาน	3.71	0.48	มาก
2. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการควบคุมการสั่งซื้อ และจัดเก็บวัตถุดิบอย่างชัดเจน	3.77	0.41	มาก
3. ทำการสั่งซื้อวัตถุดิบได้คุณภาพตรงตามความต้องการ ในราคาที่เหมาะสม	3.74	0.43	มาก
4. ได้มีการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบ เพื่อรองรับการผลิตและมีการตรวจเช็คอย่างสม่ำเสมอ	3.76	0.46	มาก
5. มีการตรวจสอบสภาพการใช้งานของวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ	3.77	0.45	มาก
6. มีการควบคุมปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ	3.80	0.45	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ด้านสินค้าคงคลัง	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
7. มีการควบคุมหรือป้องกันมิให้เกิดปริมาณของวัตถุดิบที่ไม่สามารถใช้งานได้อันเกิดจากความเสื่อมสภาพ หรือชำรุด	3.58	0.52	มาก
8. มีการควบคุมการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.43	มาก
9. มีวิธีการนำวัตถุดิบหลักที่ใช้กลับมาหมุนเวียนใช้เป็นประจำ	3.76	0.46	มาก
10. มีการใช้วัตถุดิบชนิดเดียวกัน เพื่อทำการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างชนิด หรือการตัดแปลง/แปรรูปวัตถุดิบเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ	3.77	0.41	มาก
11. มีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า ก่อนที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าอยู่เสมอ	3.76	0.42	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.26	มาก

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการปฏิบัติการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสินค้าคงคลัง อยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ มีการควบคุมปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.80$) มีการควบคุมการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.80$) มีการตรวจสอบสภาพการใช้งานของวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.80$) มีการใช้วัตถุดิบชนิดเดียวกัน เพื่อทำการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างชนิด หรือการตัดแปลง/แปรรูปวัตถุดิบเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ และจัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการควบคุมการสั่งซื้อ และจัดเก็บวัตถุดิบอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.77$) ได้มีการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบ เพื่อรองรับการผลิตและมีการตรวจเช็คอย่างสม่ำเสมอ มีวิธีการนำวัตถุดิบหลักที่ใช้กลับมาหมุนเวียนใช้เป็นประจำ และมีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าก่อนที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.76$) ทำการสั่งซื้อวัตถุดิบได้คุณภาพตรงตามความต้องการ ในราคาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$) จัดให้มีสถานที่ในการจัดเก็บวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูปอย่างเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการนำไปใช้งาน ($\bar{X} = 3.71$) มีการควบคุมหรือป้องกันมิให้เกิดปริมาณของวัตถุดิบที่ไม่สามารถใช้งานได้อันเกิดจากความเสื่อมสภาพ หรือชำรุด ($\bar{X} = 3.58$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านการขนส่ง

ด้านการขนส่ง	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
1. มีการคัดเลือกประเภทการขนส่ง เช่น ทางรถยนต์ รถไฟ ไปรษณีย์ หรือทางอากาศ ก่อนจัดส่งให้กับลูกค้าทุกครั้ง	3.70	0.46	มาก
2. มีการพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกประเภทการขนส่งอยู่เสมอ	3.71	0.45	มาก
3. มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของประเภทการขนส่ง กับลักษณะของสินค้า	3.73	0.47	มาก
4. มีวิธีการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งอยู่เสมอ (เช่น การรวมสินค้าที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าหลาย ๆ ราย เพื่อการจัดส่งร่วมกัน หรือการกำหนดจำนวนขั้นต่ำในการสั่งซื้อจากลูกค้า)	3.73	0.44	มาก
5. มีการติดตาม และประเมินผล การให้บริการของขนส่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ	3.82	0.38	มาก
6. ทำการตรวจสอบและป้องกัน เพื่อมิให้สินค้าที่จัดส่งเกิดการชำรุดเสียหาย เนื่องจากการขนส่ง (เช่น บรรจุในหีบห่อที่ปลอดภัย)	3.77	0.41	มาก
รวมเฉลี่ย	3.74	0.30	มาก

จากตาราง 4 พบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการปฏิบัติการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านการขนส่ง อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ มีการติดตามและประเมินผล การให้บริการของขนส่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.82$) ทำการตรวจสอบและป้องกัน เพื่อมิให้สินค้าที่จัดส่งเกิดการชำรุดเสียหาย เนื่องจากการขนส่ง (เช่น บรรจุในหีบห่อที่ปลอดภัย) ($\bar{X}=3.77$) มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของประเภทการขนส่งกับลักษณะของสินค้า และมีวิธีการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งอยู่เสมอ (เช่น การรวมสินค้าที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าหลาย ๆ ราย เพื่อการจัดส่งร่วมกัน หรือการกำหนดจำนวนขั้นต่ำในการสั่งซื้อจากลูกค้า) ($\bar{X}=3.73$) มีการพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกประเภทการขนส่งอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.71$) และมีการคัดเลือกประเภทการขนส่ง เช่น ทางรถยนต์ รถไฟ ไปรษณีย์

หรือทางอากาศ ก่อนจัดส่งให้กับลูกค้าทุกครั้ง ($\bar{X}=3.70$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
1. มีแหล่งผู้ผลิตวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อ/จัดหาได้ง่าย และสะดวก รวดเร็วทันต่อความต้องการ	3.68	0.60	มาก
2. มีการเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตมากกว่า 1 ราย เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีราคา และคุณภาพที่เหมาะสม	3.74	0.43	มาก
3. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม	3.77	0.41	มาก
4. มีการจัดฝึกอบรมสอนภายในกลุ่มหรือเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เพื่อที่จะเพิ่มระดับความรู้ ความสามารถและพัฒนาทักษะของแรงงานอย่างต่อเนื่อง	3.77	0.45	มาก
5. เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (เช่น การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เพื่อทำผลิตภัณฑ์แบบใหม่ ๆ)	3.64	0.48	มาก
6. ทำการปรับเพิ่มหรือลดแรงงาน/กำลังการผลิตตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไปได้อย่างง่ายและสะดวกรวดเร็ว	3.73	0.47	มาก
7. มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เพื่อช่วยในการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า เช่นมีโกดังเก็บ มีสถานที่พักสินค้า ระหว่างทาง มีตัวแทนเครือข่าย หรือสถานที่ผลิตอยู่ใกล้กับกลุ่มลูกค้า	3.67	0.50	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
8. มีการติดต่อหาลูกค้ารายใหม่/ตลาดใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มปริมาณการขาย	3.73	0.44	มาก
9. มีเครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ และสถานที่ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อปริมาณการผลิต	3.74	0.50	มาก
10. ได้รับการสนับสนุนของภาครัฐ/การส่งเสริมการดำเนินงานจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ให้กับแรงงาน การลดหย่อน/ละเว้นภาษี การให้เงินกู้ยืม)	3.83	0.37	มาก
รวมเฉลี่ย	3.73	0.30	มาก

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการปฏิบัติการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ ได้แก่ ได้รับการสนับสนุนของภาครัฐ/การส่งเสริมการดำเนินงานจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ให้กับแรงงาน การลดหย่อน/ละเว้นภาษี การให้เงินกู้ยืม) ($\bar{X} = 3.83$) มีการจัดฝึกอบรมสอนภายในกลุ่มหรือเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เพื่อที่จะเพิ่มระดับความรู้ความสามารถและพัฒนาทักษะของแรงงานอย่างต่อเนื่องและมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.77$) มีเครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ และสถานที่ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อปริมาณการผลิต มีการเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตมากกว่า 1 ราย เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีราคา และคุณภาพที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.74$) ทำการปรับเพิ่มหรือลดแรงงาน/กำลังการผลิตตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างง่ายและสะดวกรวดเร็ว มีการติดต่อหาลูกค้ารายใหม่/ตลาดใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มปริมาณการขาย ($\bar{X} = 3.73$) มีแหล่งผู้ผลิตวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อ/จัดหาได้ง่าย และสะดวก รวดเร็วทันต่อความต้องการ ($\bar{X} = 3.68$) มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้าชั้นมิโกดังเก็บ มีสถานที่พักสินค้าระหว่างทาง มีตัวแทนเครือข่าย หรือสถานที่ผลิตอยู่ใกล้กับกลุ่มลูกค้า ($\bar{X} = 3.67$) เกิดโอกาสให้สมาชิกมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน/นำเสนอสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (เช่น การปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อทำผลิตภัณฑ์แบบใหม่ ๆ) ($\bar{X} = 3.64$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านข้อมูลสารสนเทศ

ด้านข้อมูลสารสนเทศ	\bar{X}	SD	ระดับปฏิบัติ
การจัดการทางด้านสารสนเทศ			ปานกลาง
1. มีการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงาน ได้อย่างเหมาะสม เช่น โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์	3.35	0.54	
2. ขอความร่วมมือจากผู้ขายวัตถุดิบในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มอยู่เสมอ	3.14	0.39	ปานกลาง
3. ทำการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของทางกลุ่ม ไปยังลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เช่น การโฆษณา แจกแผ่นพับ ใบปลิว	2.95	0.53	ปานกลาง
4. มีการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มให้ได้ทราบข้อมูลสถานะปัจจุบันของทางกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ	3.14	0.39	ปานกลาง
5. มีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในครั้งต่อไป	3.59	0.52	มาก
6. มีการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นช่วงเวลาที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้	3.32	0.47	ปานกลาง
7. มีการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน	3.19	0.43	ปานกลาง
8. มีการติดตาม สอบถามความพอใจ หรือ ความต้องการสินค้าเพิ่มเติมจากลูกค้าอยู่เสมอ	3.07	0.50	ปานกลาง
9. มีการนำข้อมูลที่ได้ทำการติดตาม และ ประเมินผลมาปรับปรุงงานของกลุ่มให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ	3.10	0.39	ปานกลาง
10. มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ	3.14	0.35	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.19	0.22	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านข้อมูลสารสนเทศ มีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.59$) อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 ข้อ โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม เช่น โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.35$) มีการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นช่วงเวลาที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.32$) มีการนำระบบอินเทอร์เน็ตมาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.19$) ขอความร่วมมือจากผู้ขายวัตถุดิบในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มอยู่เสมอ มีการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มให้ได้ทราบข้อมูลสถานะปัจจุบันของทางกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ และมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.14$) มีการนำข้อมูลที่ได้ทำการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุงงานของกลุ่มให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.10$) มีการติดตาม สอบถามความพอใจ หรือความต้องการสินค้าเพิ่มเติมจากลูกค้าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.07$) ทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทางกลุ่มไปยังลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เช่น การโฆษณา แจกแผ่นพับ ใบปลิว ($\bar{X} = 2.95$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 7 การเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน

ตัวขับเคลื่อน	อาหาร		ผ้า		เครื่องใช้		ศิลปะฯ		สมุนไพร		F	P
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านสินค้าคงคลัง	3.60	0.30	4.00	0.00	3.89	0.08	3.90	0.75	3.86	0.18	6.85	0.00
2. ด้านการขนส่ง	3.57	0.32	4.00	0.00	3.93	0.08	3.92	0.11	3.85	0.22	8.14	0.00
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.55	0.32	3.90	0.00	3.88	0.18	3.94	0.08	3.90	0.09	8.60	0.00
4. ด้านสารสนเทศ	3.18	0.28	3.13	0.06	3.16	0.10	3.23	0.11	3.29	0.22	0.57	0.67
รวมเฉลี่ย	3.47	0.25	3.75	0.01	3.71	0.05	3.75	0.03	3.72	0.08	7.85	0.00

จากตาราง 7 พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก ได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษา
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

ผลการศึกษาเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก สรุปผลได้ดังนี้

1. กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก สมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ 38 ปีขึ้นไป รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี ซึ่งมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือมีการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาดำรงมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีประสบการณ์การทำงานส่วนตัวต่ำกว่า 10 ปี รองลงมาผ่านการทำงานมา 10-15 ปี มีแรงงานน้อยกว่า 10 คน และรองลงมาคือมีแรงงานระหว่าง 11-20 คน ทำธุรกิจประเภทอาหาร และรองลงมาเป็นกลุ่มเครื่องใช้

2. กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก มีการปฏิบัติการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติรายด้าน พบว่า ด้านสินค้าคงคลัง ข้อที่มีระดับปฏิบัติมากที่สุดคือ มีการควบคุมปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ ด้านการขนส่ง คือ มีการติดตาม และประเมินผล การให้บริการของขนส่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ได้รับการสนับสนุนของภาครัฐ/การส่งเสริมการดำเนินงานจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ให้กับแรงงาน การลดหย่อน/ละเว้นภาษี การให้เงินทุนกู้ยืม) และด้านสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีคะแนนมากที่สุด คือ มีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในครั้งต่อไป

3. การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกัน มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก มีการจัดการห่วงโซ่อุปทานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัวหน้ากลุ่มส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสมัยใหม่ที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไป ดังนั้นการดำเนินงานจึงยังคงมีรูปแบบพื้นฐานและผสมผสานกับรูปแบบการจัดการสมัยใหม่ ซึ่งเป็นไปตามความรู้ความสามารถของตน

เมื่อพิจารณาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ทางกลุ่มมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ด้านด้วยกัน คือ ด้านสินค้าคงคลัง ด้านการขนส่ง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดสามารถอธิบายได้ว่า อาจเป็นเพราะกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นกลุ่มผู้ผลิตที่มีขนาดเล็ก ทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีวัตถุดิบอยู่ในแหล่งของตนเองเป็นหลักและทำการผลิตเพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ทำให้การจัดการวัตถุดิบและการขนส่งในเรื่องวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปจึงกระทำได้ง่ายและรวดเร็วและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตามที่ตกลง สามารถลดปริมาณการจัดเก็บสินค้าให้อยู่ในระดับต่ำได้ ซึ่งทำให้ต้นทุนการเก็บสินค้าคงคลังสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Fred A. Kuglin (1998 : p. 108 อ้างอิงใน บุญชัย สุทธิเข้ม. (แปล), 2545, หน้า 14) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ได้ การจัดการห่วงโซ่อุปทานมีส่วนทำให้ต้นทุนต่ำได้ด้วยการลดค่าใช้จ่ายหลักอันเกิดจากการเก็บวัตถุดิบไว้ในหน่วยงานให้ลดน้อยลงไปได้ ด้วยกรรมวิธีเทคโนโลยี และวิธีวัดผล ซึ่งผลก็คือสินค้าหรือบริการจะเกิดคุณภาพสูงสุด ต้นทุนต่ำสุด การจัดส่งไปถึงสถานที่จัดจำหน่ายด้วยความรวดเร็ว และสามารถตอบสนองความพอใจของลูกค้า เมื่อองค์กรมีการปรับตัวไปสู่การจัดการแบบห่วงโซ่อุปทานจะสามารถลดปริมาณการจัดเก็บสินค้าคงคลังในแต่ละหน่วยงานให้ลดน้อยลงไปได้ ประกอบกับประโยชน์ในเรื่องของการขนส่งที่สามารถทำได้ง่ายสอดคล้องกับหลักการเลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมของผู้ผลิต ซึ่งต้องมีการพิจารณาจากปัจจัยหลายด้าน หมายรวมถึง ความอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบดิบ และตลาดกลุ่มเป้าหมายจะทำให้เกิดความง่ายในการขนส่งที่สรุปได้ว่า การได้เลือกทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมช่วยให้การขนส่งได้ง่ายและสะดวกขึ้น (ประสงค์ ประณีตพลกรัง และคณะ. 2543 : 177)

การจัดการห่วงโซ่อุปทานรายด้านที่พบว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสารสนเทศ ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ทำการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของทางกลุ่มไปยังลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เช่น การโฆษณา แจกแผ่นพับ ไปป๊อ

ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มได้พัฒนามาจากชุมชนท้องถิ่น ที่มีขนาดของธุรกิจที่มีขนาดเล็ก สินค้ายังไม่เป็นที่นิยม ซึ่งยังต้องได้รับการพัฒนาอีกในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านข้อมูลสารสนเทศ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของภาครัฐที่ได้พิจารณาถึงเรื่องการใช้พันธมิตรช่วยในการกระจายสินค้า และพยายามผลักดันไปสู่การซื้อขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ชูศักดิ์ เศษเกรียงไกรกุล และนิทัศน์ คณะวารณ. 2545, หน้า 144)

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่มีประเภทของผลิตภัณฑ์ต่างกัน พบว่าไม่แตกต่างกันอาจอธิบายได้ว่า กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นกลุ่มที่ดำเนินงานตามโครงการของภาครัฐและได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ถูกพัฒนาตามแนวทางของภาครัฐ ซึ่งได้ทำการวางแผนขั้นตอนในการให้การอบรมพัฒนาตามลำดับ กลุ่มทุก ๆ กลุ่มที่มีการผลิตผลิตภัณฑ์หลากหลายยังต้องพัฒนาเบื้องต้นไปในทิศทางเดียวกัน และทางภาครัฐจะทำการพัฒนาแยกประเภทต่างกันในภายหลังเมื่อกลุ่มได้รับการประกวดในระดับ Product Champion และเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นมีแนวโน้มในการทำตลาดในอนาคตได้ ดังนั้นแนวการปฏิบัติงานเบื้องต้นของกลุ่มที่มีประเภทผลิตภัณฑ์แตกต่างกันจึงมีการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในเขตจังหวัดนครนายก เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะได้พัฒนาไปสู่การเป็นผู้ผลิตสินค้าที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับมากขึ้น จากผลการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้ศึกษาเสนอแนะกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในการดัดแปลง/แปรรูปวัตถุดิบที่ใช้ เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการช่วยกลุ่มที่มีผลิตภัณฑ์รองลงมาในการช่วยประคองรายได้ของทางกลุ่มให้คงอยู่ในบางส่วน

1.2 ด้านการขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ควรให้ความสนใจในเรื่องของการกระจายสินค้า และการขนส่ง และกลุ่มต้องมีวิธีในการสร้างพันธมิตรเครือข่ายในการจัดส่งและหาวิธีในการลดค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นเพื่อควบคุมต้นทุนของธุรกิจ

1.3 กลุ่มควรจะให้ความสนใจและพัฒนาด้านสารสนเทศให้มากขึ้น ซึ่งสารสนเทศถือได้ว่าเป็นช่องทางที่กลุ่มจะได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของลูกค้า ผลการดำเนินงานของกลุ่มในมุมมองของลูกค้า ข้อมูลของกลุ่ม ตลอดจนแนวโน้มของตลาดในอนาคตหรือช่องทางในการติดต่อหาเครือข่ายในการดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเพื่อจะได้นำมาใช้ในการพัฒนาและช่วยในการตัดสินใจในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาในครั้งต่อไปของการศึกษาการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ควรศึกษาให้ครบทั้ง 6 ด้านที่เป็นพื้นฐานของการจัดการห่วงโซ่อุปทาน คือ ด้านสินค้าคงคลัง (Inventories) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ด้านการขนส่ง (Transportation) ด้านสารสนเทศ (Information) ด้านแหล่งวัตถุดิบ (Sourcing) ด้าน และด้านราคา (Pricing) เพราะข้อมูลที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงข้อมูลบางส่วนของการศึกษาข้อมูลภายในการค้าเนื้องานของกลุ่มเท่านั้น

2.2 การปรับปรุงและการพัฒนาของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของภาครัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาด้านการจัดการ การพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ การดำเนินการด้านการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด การนำเทคโนโลยีมาใช้

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ ไวยดี. (2549). **การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสำหรับบรรจุก๊าซบรรจุถังอย่างชัน เพื่อ การขนส่งระหว่างประเทศ** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการขนส่งและโลจิสติกส์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมส่งเสริมการส่งออก. **องค์ประกอบและกิจกรรมของการจัดการโซ่อุปทาน**, ข่าวและข้อมูล ข่าวสาร. ม.ป.ป. (<http://www.scmthailand.com/showknowledge.php>) 10 เมษายน 2547.
- คณะอำนวยการ โครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. (2546) **คู่มือการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย**. กรุงเทพฯ : อสารศึกษาดินแดน กรมการปกครอง.
- ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล และนิทัศน์ คณะวรรณ. **การตลาดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และ ธุรกิจ เอสเอ็มอี**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น. 2545.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และคนอื่น ๆ. (2543) **การบริหารการดำเนินงานและการผลิต**. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ณัฐฉิณี เกสรทอง. (2543). **กรณีศึกษาการทำงานแบบพันธมิตรร่วมงานของผู้รับเหมาก่อสร้างไทย**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ทรงกิต ชัยนิมิตวัฒนา. (2550). **การศึกษาห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมกระดาษ กรณีศึกษา กลุ่มธุรกิจกระดาษและบรรจุภัณฑ์ บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชัย สุทธิแจ่ม. (2545). **สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ปรารธนา ลาภอดิศร.(2547). **การจัดการห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเสื้อผ้าพื้นเมือง**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิทยา สุหฤทธดำรง.(2546). **การจัดการโซ่อุปทาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น.

เอกจิตต์ จิ่งเจริญ. การบริหารการผลิตและดำเนินงานภายใต้ห่วงโซ่อุปทาน. วารสาร
บริหารธุรกิจ. 3(27) : 29-39, ม.ป.ป.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Sripatum University

ที่ มศป.(บว.) 0101/058

20 มีนาคม 2552

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

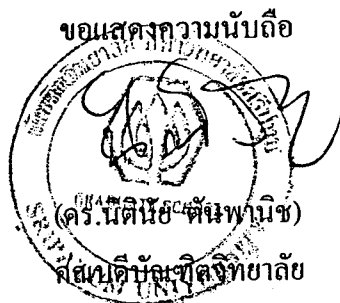
เรียน หัวหน้าพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม เรื่อง “การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ของจังหวัดนครนายก”

ด้วยนายดำรงศักดิ์ หนองขอม รหัสนักศึกษา 50502788 หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการจัดการห่วงโซ่อุปทาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้รับอนุมัติให้
ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของ
จังหวัดนครนายก” โดยมี รศ.ดร.พงศ์ หรดาล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ประจำภาค
การศึกษา 2 ปีการศึกษา 2551

เพื่อให้การทำการค้นคว้าอิสระดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยได้แนบตัวอย่างแบบสอบถามมาพร้อมกันนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ
โอกาสนี้

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

โทร. 0-2579-1111 ต่อ 1152, 1153

คุณดำรงศักดิ์ หนองขอม โทร.086-9725564

บางเขน	: 61 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900	โทร. 0-2579-1111, 0-2561-2222 โทรสาร 0-2561-1721	www.spu.ac.th
วิทยาเขตชลบุรี	: 79 ถนนบางนา-ตราด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000	โทร. 0-3874-3690-703 โทรสาร 0-3827-6590	www.east.spu.ac.th
วิทยาเขตพญาไท	: 979 SM Tower ชั้น 17 ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400	โทร. 0-2298-0181-3 โทรสาร 0-2298-0185	www.spu.ac.th
BANGKHEN	: 61 Phaholyothin Rd, Jatujak, Bangkok Thailand 10900	Tel. 0-2579-1111, 0-2561-2222 Fax 0-2561-1721	
CHONBURI CAMPUS	: 79 Bangna-Trad Rd, Klonglamru, Muang, Chonburi Thailand 20000	Tel. 0-3874-3690-703 Fax 0-3827-6590	
PHAYATHAI CAMPUS	: 979 SM Tower, Floor 17, Phaholyothin Rd, Payathai, Bangkok Thailand 10400	Tel. 0-2298-0181-3 Fax 0-2298-0185	

แบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้าพเจ้า นายดำรงศักดิ์ หนองขอม มีความประสงค์ใคร่ขอความกรุณาให้ท่านอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ ตามความคิดเห็นของท่านที่ตรงกับความเป็นจริง และตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด เพื่อใช้ในการประกอบการศึกษาการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดนครนายก”

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ท่านต้องการ

ในการตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนด้วยกันคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่ง

ผลิตภัณฑ์ จังหวัดนครนายก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อกลุ่ม ชื่อผลิตภัณฑ์
2. เพศ () ชาย () หญิง
3. อายุ
() อายุ 21 – 30 ปี () อายุ 31 – 40 ปี () อายุ 41 – 50 ปี () อายุ 51 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา
() ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
() มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า
() อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
() ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
() ต่ำกว่า 10 ปี () ระหว่าง 10 – 15 ปี
() ระหว่าง 16 – 20 ปี () ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป
6. อายุการดำเนินงานของกลุ่ม
() ต่ำกว่า 5 ปี () ระหว่าง 6 – 10 ปี
() ระหว่าง 11 – 15 ปี () ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
7. จำนวนแรงงานของกลุ่ม ณ ปัจจุบัน
() น้อยกว่า 10 คน () จำนวน 11 – 20 คน
() จำนวน 21 – 30 คน () จำนวน 31 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานของกลุ่มหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

กรุณาระบุระดับของการปฏิบัติในการจัดการของทางกลุ่ม โดยทำเครื่องหมาย ✓ / ตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการทางด้านสินค้าคงคลัง					
1. จัดให้มีสถานที่ในการจัดเก็บวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูปอย่างเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการนำไปใช้งาน					
2. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในการควบคุมการสั่งซื้อ และจัดเก็บวัตถุดิบอย่างชัดเจน					
3. ทำการสั่งซื้อวัตถุดิบได้คุณภาพตรงตามความต้องการ ในราคาที่เหมาะสม					
4. ได้มีการกำหนดจำนวนขั้นต่ำของปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบ เพื่อรองรับการผลิตและมีการตรวจเช็คอย่างสม่ำเสมอ					
5. มีการตรวจสอบสภาพการใช้งานของวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ					
6. มีการควบคุมปริมาณการจัดเก็บวัตถุดิบที่จัดเก็บอยู่เสมอ					
7. มีการควบคุมหรือป้องกันมิให้เกิดปริมาณของวัตถุดิบที่ไม่สามารถใช้งานได้ อันเกิดจากความเสื่อมสภาพ หรือชำรุด					
8. มีการควบคุมการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
9. มีวิธีการนำวัตถุดิบหลักที่ใช้กลับมาหมุนเวียนใช้เป็นประจำ					
10. มีการใช้วัตถุดิบชนิดเดียวกัน เพื่อทำการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างชนิด หรือการดัดแปลง/แปรรูปวัตถุดิบเพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ					
11. มีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า ก่อนที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าอยู่เสมอ					

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการด้านการขนส่ง					
1. มีการคัดเลือกประเภทการขนส่ง เช่น ทางรถยนต์ รถไฟ ไปรษณีย์ หรือทางอากาศ ก่อนจัดส่งให้กับลูกค้าทุกครั้ง					
2. มีการพิจารณาเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นหลักในการตัดสินใจเลือกประเภทการขนส่งอยู่เสมอ					
3. มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของประเภทการขนส่ง กับลักษณะของสินค้า					
4. มีวิธีการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งอยู่เสมอ (เช่น การรวมสินค้าที่จะจัดส่งให้กับลูกค้าหลาย ๆ ราย เพื่อการจัดส่งร่วมกัน หรือการกำหนดจำนวนขั้นต่ำในการสั่งซื้อจากลูกค้า)					
5. มีการติดตาม และประเมินผล การให้บริการของขนส่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ					
6. ทำการตรวจสอบและป้องกัน เพื่อมิให้สินค้าที่จัดส่งเกิดการชำรุด เสียหาย เนื่องจากการขนส่ง (เช่น บรรจุในหีบห่อที่ปลอดภัย)					
การจัดการทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1. มีแหล่งผู้ผลิตวัตถุดิบที่สามารถจัดซื้อ/จัดหาได้ง่าย และสะดวก รวดเร็วทันต่อความต้องการ					
2. มีการเลือกซื้อวัตถุดิบจากผู้ผลิตมากกว่า 1 ราย เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่มีราคา และคุณภาพที่เหมาะสม					
3. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพียงพอต่อการพัฒนาการดำเนินงาน ได้อย่างเหมาะสม					
4. มีการจัดฝึกอบรมสอนภายในกลุ่มหรือเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เพื่อที่จะเพิ่มระดับความรู้ ความสามารถและพัฒนาทักษะของแรงงานอย่างต่อเนื่อง					

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือนำเสนอสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ (เช่น การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เพื่อทำผลิตภัณฑ์แบบใหม่ ๆ)					
6. ทำการปรับเพิ่มหรือลดแรงงาน/กำลังการผลิตตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไปได้อย่างง่ายและสะดวกรวดเร็ว					
7. มีการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า เช่น มีโกดังเก็บ มีสถานที่พักสินค้าระหว่างทาง มีตัวแทนเครือข่าย หรือสถานที่ผลิตอยู่ใกล้กับกลุ่มลูกค้า					
8. มีการติดต่อหาลูกค้ารายใหม่/ตลาดใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มปริมาณการขาย					
9. มีเครื่องจักร เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ และสถานที่ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อปริมาณการผลิต					
10. ได้รับการสนับสนุนของภาครัฐ/การส่งเสริมการดำเนินงานจากหน่วยงานอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ (เช่น ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ให้กับแรงงาน การลดหย่อน/ละเว้นภาษี การให้เงินกู้ยืม)					
การจัดการทางด้านสารสนเทศ					
1. มีการใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม เช่น โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์					
2. ขอความร่วมมือจากผู้ขายวัตถุดิบในการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มอยู่เสมอ					
3. ทำการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของทางกลุ่มไปยังลูกค้าอย่างต่อเนื่อง เช่น การโฆษณา แจกแผ่นใบปลิว					
4. มีการสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มให้ได้ทราบข้อมูลสถานะปัจจุบันของทางกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ					

การจัดการห่วงโซ่อุปทาน	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. มีวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนในครั้งต่อไป					
6. มีการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นช่วงเวลาที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้					
7. มีการนำระบบอินเตอร์เน็ตมาช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน					
8. มีการติดตาม สอบถามความพอใจ หรือความต้องการสินค้าเพิ่มเติมจากลูกค้าอยู่เสมอ					
9. มีการนำข้อมูลที่ได้ทำการติดตาม และประเมินผลมาปรับปรุงงานของกลุ่มให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ					
10. มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายดำรงศักดิ์ หนองขอม
วัน เดือน ปีเกิด	1 ตุลาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2549 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
รางวัลที่เคยได้รับ	รางวัลชนะเลิศการแข่งขันกีฬาเทเบิลเทนนิส ประเภททีมชาย การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2548 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันกีฬาเทเบิลเทนนิส ประเภททีมชาย การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2549
ประสบการณ์ในการทำงาน	อาจารย์กิจการนักศึกษา โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจพาณิชย์การ พ.ศ. 2551
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา โรงเรียนไทยบริหารธุรกิจพาณิชย์การ พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1/1 หมู่ 5 ตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 26000